

AKÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 03 (462) 08-14 Dekabr, Çileyə pês sal 2021
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasi

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Səh. 8

KDP-nın Rəhbəri Məsud Barzani cənablarının Ərbildə keçirilən Dünya Kürdlərinin Diasporasının Konqresindəki çıxışı

Səh. 8

Müşfiq Məmmədli ulu öndərin xidmətlərindən danışdı

Səh. 11

Nêçîrvan Barzanî: Divê bi temami sînorek bo tawan û kiryarên teroristan bê danîn

Səh. 10

Başbakan, İngiltere İçişleri Bakanı ile göçmen krizini görüşdü

Səh. 12

RÊWÎTÎYA MÎNE KURDISTANÊ BONA KONGREYA DIYASPOKA KURDEN CIHANE

Ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfatından 18 il ötür

Səh. 3

Konferansa Diyaspora Kurdî li Hewlêrê bi beşdarbûna serok Barzanî dest pê kir

Səh. 12

Rojava heyeti İsveç Dışişleri Bakanı ile görüştü!

Səh. 9

Ганц: Армия обороны Израиля получила указание подготовиться к нападению на Иран

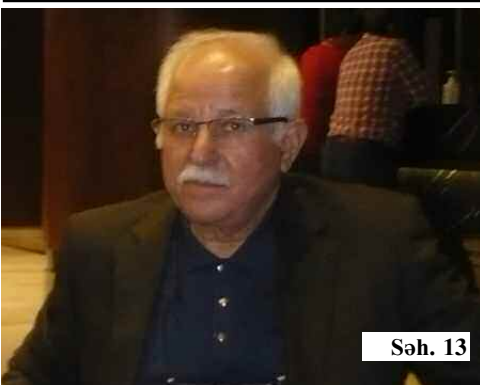
Səh. 14

ABD: Peşmerge Güçlerine askeri ve lojistik desteğimiz kesintisiz sürecektir

Səh. 10

Власти Великобритании и Курдистана обсудили кризис мигрантов

Səh. 16

Səh. 13

Kongreya Dîasporayê (Revenda) û encama kongreyê...

Səh. 13

Mîr Dr. Kamîran Bedirxan, 43 Sal û Xwezîyek!

Səh. 15

Еще один курдский депутат парламента Турции пострадал за произнесение слова "Курдистан"

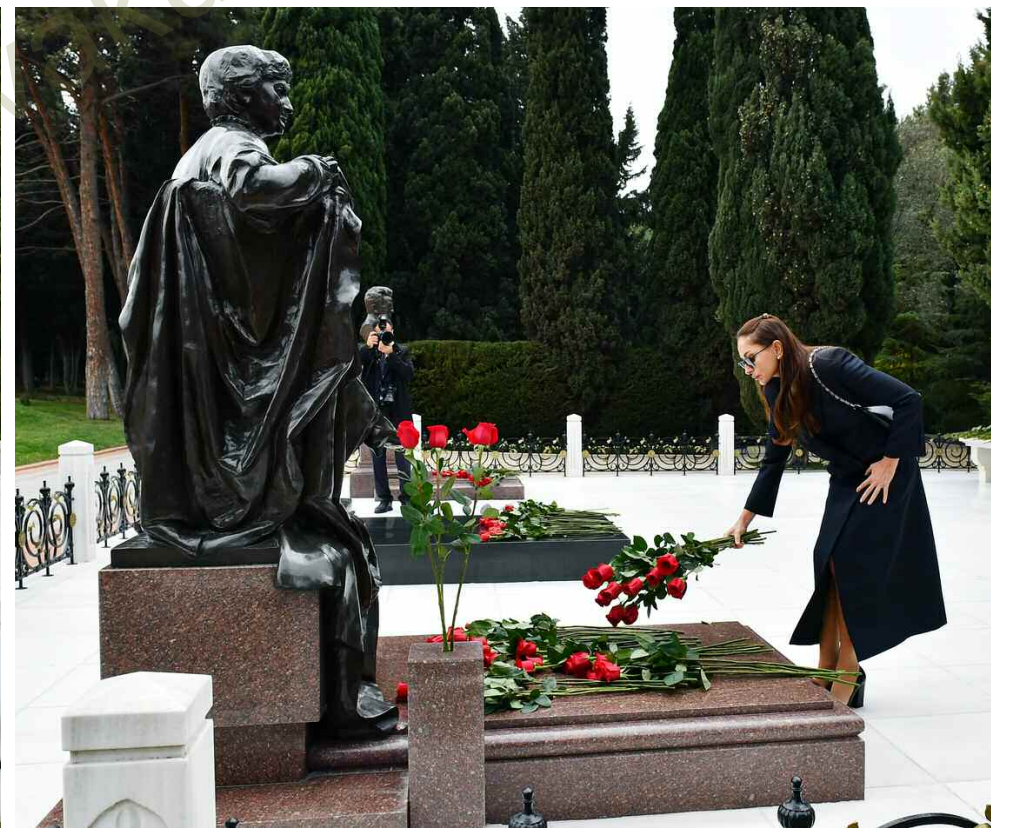

Səh. 15

Путин анонсировал визит президента Ирана в Россию

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, dünyaşöhrətli siyasi xadim, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin vəfatından 18 il keçir.

Dekabrın 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ailə üzvləri Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər.

Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin məzarı önünə əklil qoydu.

Azərbaycanın Dövlət Himni səsləndirildi.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ulu Öndərin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı üzərinə gül dəstələri qoydular.

Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad edildi, məzarları üstünə gül dəstələri düzüldü.

ULU ÖNDƏR HƏR ZAMAN BİZİMLƏDİR

Nə qədər ki, müstəqil Azərbaycan dövləti var, Azərbaycan xalqı var, Ümummilli lider, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev də ürəklərdə yaşayacaqdır!

Unudulmaz xatirələr

Hər bir insan arzu edər ki, dahi, möhtərəm və mötəbər dövlət rəhbərləri ilə görüşsün. Belə fürsətlərdən biri də mənə qismət oldu. Və mənə dünya siyasətçilərinin öndərləri sırasında olan Ümummilli Lider, Böyük Öndər, müdrik insan, dövlət rəhbəri Heydər Əliyev cənabları ilə görüşmək nəsbib oldu. O gün mənim həyatımın ən xoş günlərindən biri idi. O günü mən hər zaman xoş xatirələr kimi anıram və yeri düşəndə o görüş barədə dostlara fəxrlə danışırım.

-1992-ci ilin dekabr ayı idi. Hər yerdə hərc-mərclik hökm sürürdü. Cəbhədə itaətsizlik, özbaşınalıq yaranmış, günü-gündən torpaqlarımız əldən gedir, şəhidlərimizin sayı artırdı. Azərbaycan yas içində idi. Ölkəmizin hər yerində yasxanalar qurulmuşdu.

Hər gün cəbhədən xoşagəlməz xəbərlər gəlirdi. Heç kim heç kimin ərizəsini oxumaq istəmirdi. Demək olar ki, ölkə idarə olunmurdu.

O zaman faşist Səddam Hüseyin zülmündən qaçıb Araz çayını keçərək Naxçıvana pənah gətirən və hakimiyyətdə olan sərişdəsiz cəbhəçilərin əlinə düşən bir qrup kürd və türkmən qaçqınlarının həbs olduğunu eşitdim, hansı ki, əksəriyyəti qadın-uşaq, yaşları yetmiş haqlamış qocalar və ona qədər orta yaşlı kişilər idilər. Hətta həmin günlərdə bir qadın iki qız övladı dünyaya gətirmişdi, birinin adını Azərbaycan, digərinin adını isə Kürdüstan qoymuşdular. O vaxtkı səbatsız dövlət rəhbərlərinin ucbatından, Naxçıvan sərhəddəçiləri onları saxlamış və 6 aya qədər həbs etmişdilər.

Havaların çox soyuq olmasına baxmayaraq, biz Naxçıvan MR-na getdik. Ora gecə saatlarında çatdıq, məsələ ilə bağlı Milli Məclisin sədri Heydər Əliyev cənablarına müraciət etdik, onunla görüşmək istədiyimizi bildirdik. Vasif Talıbov cənabları, Heydər Əliyev cənablarının bizi qəbul edəcəyini bildirdi.

Gecə saat 24.00 idi. Qarabağ məsələsi barədə kiminləsə telefonla söhbət edirdi. Qapı yarıaçıq olduğundan hərdən aulağımıza

Qarabağla bağlı sözlər çatırdı.

Bizi içəri dəvət etdilər. Naxçıvan Kürd Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Nizami Aliyevlə qapını döydük, içəri daxil olduq. Naxçıvanda heç bir yerdə elektrik işığı

olmadığından otaqda neft lampası yanırdı, otaq yarıqaranlıq idi, sol tərəfdə neft sobasının istisi hiss olunurdu. İş otağının baş tərəfində dəyirmi masa var idi. Heydər Əliyev cənabları, masanın arxasında əyləşmişdi. Biz içəriyə daxil olanda o, yerindən qalxıb bizə tərəf gəldi. Bizimlə bir-bir görüşüb xoşgəldiniz dedi və qolumuzdan tutaraq masaya tərəf apardı. Bizi oturtduqdan sonra, özü keçib kresloya əyləşdi. Üç saata qədər bizimlə çox sakit, səmimi söhbət etdi. Mavi gözlərində müdriklik, sonsuz mərhəmət görünürdü. Biz diqqətlə dinlədi, işimizlə bağlı məlumat alandan sonra, tapşırıqlar verdi və dedi: "Qaçqınlarla görüşün, əgər onlar bu qışı Naxçıvanda qalmaq istəyirlərsə, biz onları kəndlərdə yerləşdirə bilirik, qaçqınlarla görüşdən sonra vaxt tapıb mənim yanıma gələrsiniz".

Sonra Bəylər müəllimə tapşırırdı ki, gecdi, maşın olmaz, qonaqları aparın. Biz nə qədər təkid etsək də o, razı olmadı.

O, böyük insanın hər işə belə diqqətlə yanaşması məni valeh etdi. Öz-özümə düşünürdüm; görəsən onda işə belə maraq, həvəs hardandır. "Heç bir dövlət məmuru gecənin bu vaxtına qədər qalıb işləməz." Səhəri günü bizi Naxçıvan MTN-nə dəvət etdilər. Ax-

şam saat səkkizə qədər bizi sorğuladılar. MTN-nin əməkdaşları günorta yeməyinə getsələr də biz yeməksiz qaldıq. Axşam saat səkkizdə MTN-nin iki əməkdaşı ilə birlikdə qaçqınların saxlandığı hərbi

hissəyə getdik. Hərbi hissənin həyəti işıq olmadığından zil qaranlıq idi. Bir azdan dar dəhlizə keçdik. Dəhliz qaranlıq olsa da dəhlizin sonunda zəif lampa işığı görünürdü. Geniş bir otağa keçdik, bizi Şahmurad, Şahmərdan və bizi dindirən MTN-nin əməkdaşlarından biri və tanımadığım daha bir neçə mülki geyimli adamlar qarşıladı. Yenə sorğu suallar başladı, sonda o qərara gəldilər ki, qaçqınlarla kürd dilində danışmayaq. Aralarında olan türkmənlər kürd dilini də bildirdilər, onların vasitəsi ilə öyrəndik ki, onlar tranzit bir ölkə kimi Azərbaycandan Rusiyaya, oradan da Avropaya getmək istəyirlər.

Qaçqınların istəklərini öyrəndikdən sonra "qonaqlı" otağa gəldik və qaçqınların istəklərini onlara bildirdik. MTN-nin əməkdaşlarından biri mənə tapşırırdı ki, Bakıya qayıdanda nazirliyə gedim. Səhəri günü, qaçqınların problemləri ilə bağlı, Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev cənablarına məlumat vermək üçün yenidən onunla görüşməyə getdik, işin bütün incəlikləri ilə maraqlandı, soruşdu və bizə dedi: "Siz gedin, mən münasib yoldaşlara tapşırıram, onları azadlığa buraxıb, yola salarlar". Səhəri günü qaçqınlar həqiqətən his-

sə-hissə Bakıya göndərildilər və oradan da Moskvaya yola salındılar. O, ölməz insanla görüşdüyüm üçün özümü xoşbəxt sayıram. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi o dövrlərdə Azərbaycanda böyük hərc-mərcliklər baş alıb gedirdi. Bunu gören xalq, xalqımızın dahi oğlu, əzəli və əbədi Milli Liderimiz Heydər Əliyev cənablarını Bakıya dəvət etdi. Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldi və tariximizi, dinimizi, dilimizi, mədəniyyətimizi, parçalanmaq üzrə olan Vətənimizi bizə qaytardı. O, Azərbaycan xalqını, Azərbaycan dövlətini məhv olmaqdan, dünya xəritəsindən silinməkdən birdəfəlik xilas etdi. Ölkəmizdə yaşayan milli azlıqlar Heydər Əliyevi, onun apardığı dünyəvi siyasətini böyük məhəbbətlə sevirilər və dəstəkləyirlər. Bu sevgi, bu məhəbbət xalqımızın ürəyində əbədi qalacaq.

Çünki xalqımız və ölkəmiz üçün tale yüklü anlarda düşmənlərimiz etnik azlıq amilindən istifadə etmək istəyirdilər. Azərbaycan xalqının ayrılmaz hissəsi olan azsaylı xalqları fəlakət qarşısında idilər. Məhz Heydər Əliyev onları bu fəlakətdən xilas etdi. Xalqımız onun xidmətlərini heç vaxt unutmayacaq, daim Heydər Əliyevin siyasətini dəstəkləyib və dəstəkləyəcək. Biz Heydər Əliyevin ideyalarının həyata keçməsi üçün ömrümüzün sonuna kimi çalışacağıq və onun ideyalarını yaşatmaq üçün möhtərəm prezidentimiz İlham Heydər oğlu Əliyev cənablarına möhkəm dəstək olacağıq. O, ölümü ilə xalqlarımızı birləşdirdi və onun məzarı millətimizin ziyarətgahına çevrildi. Bu gün Ulu Öndərimizin anım günündə minlərlə insan axını onun məzarını ziyarət etmək üçün səhər səhər səhərdən gələn minlərlə gül-çiçək güllü-güllüstana dönmüş Fəxri Xiyabana axın edir, Milli Liderimizi anırlar. "Günəşdən nur doğar", deyiblər. Doğrudan da bu gün xalqımız Heydər Əliyevdən doğan nurun, İlham Heydər oğlu Əliyevin ətrafında birləşərək Öndərimizdən miras qalan Vətənimiz Azərbaycanı inamlı addımlarla qabaqcıl ölkələr sırasına aparırlar. O, hər zaman, hər an bizimlədir, çünki onun xalqımıza bəxş etdiyi tükənməz sərvətlər hər yerdədir. Xalqımızı azadlığa çıxaran, ona xoşbəxt gələcək bəxş edən, Ümummilli liderimizə Uca Tanrıdan rəhmət diləyirik.

Tahir Süleyman

12 DEKABR ÜMUMMİLLİ LİDER, BÖYÜK HEYDƏR ƏLİYEVİN ANIM GÜNÜDÜR

ÖMRÜNÜ GÜNÜNÜ XALQINA
HƏSR EDƏN DAHI İNSAN

1993-2003-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti olmuş Heydər Əlirza oğlu Əliyev 1923-cü ildə Naxçıvanda anadan olub. 1939-cu ildə pedoqoji texnikumu, 1957-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin tarix fakültəsini bitirib. 1941-1944-cü illərdə Naxçıvan MSSR-də SSRİ-nin Daxili Məsələlər üzrə Milli Komissarlığında, 1944-cü ilin mayında isə Dövlət Təhlükəsizlik Orqanlarında çalışmağa başlayıb. 1964-cü ildə Heydər Əliyev Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti yanında Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin sədr müavini, 1967-ci ildən isə Komitənin sədri təyin edilib. 1969-cu ilin iyul ayından Hey-

də sabitlik, əmin-amanlıq yaradıb, qanunsuz silahlı qruplaşmaların fəaliyyətinə son qoyub. Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin sülh yolu ilə nizamlanması və cəbhədə atəşkəsin

de sabitlik, əmin-amanlıq yaradıb, qanunsuz silahlı qruplaşmaların fəaliyyətinə son qoyub. Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin sülh yolu ilə nizamlanması və cəbhədə atəşkəsin

Yeni Azərbaycanın gurucusu istər Sovet hakimiyyəti illərində, istərsə də müstəqillik dövründə Heydər Əli-

Dahi şəxsiyyətin keşməkeşli ömür yolu

dər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin I katibi seçilib. 1982-1987-ci illərdə SSR Nazirlər Soveti sədrinin I müavini vəzifəsinə yüksəlib, eyni vaxtda, 1986-cı ildən SSRİ Nazirlər Soveti Sosial-İnkişaf Bürosunun sədri olub. 8-11-ci çağırışlarda SSRİ Ali Sovetinə deputat seçilib. 1987-ci ildə təqaüdə çıxsa da, 3 ildən sonra yenidən siyasətə qayıdıb. 1990-cı ilin yanvarında Bakıda qanlı hadisələr dövründə Heydər Əliyev Azərbaycan SSR-nin Moskvadakı nümayəndəliyinə gələrək Qorbaçov siyasətinə qarşı kəskin çıxış edir. 1991-ci ilin iyulunda isə Heydər Əliyev Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası sıralarından çıxır.

Vətənə qayıdan Heydər Əliyev 1991-ci ildə Naxçıvan MR-nin Ali Məclisinin sədri seçilir. 1993-cü ilin yayında Azərbaycanın Prezidenti Əbülfəz Elçibəy başda Sürət Hüseynov olmaqla qiyamçıların təzyiqi altında Bakını tərk edərkən Heydər Əliyev paytaxta gəlir və

Dövlətə başçılıq edən Heydər Əliyev Qarabağda müharibəni dayandırır, "Əsrin müqaviləsi"ni imzalayır, 1998-ci ildə isə yenidən

elan olunması dövrünün başlanması onun adıyla bağlıdır. Avropada Qərbin diplomatik dairələrində onu sabitliyin qarantı və yeni iqtisadi

yev Azərbaycanın inkişafı naminə əlindən gələni əsirgəməyib. Xüsusilə də son on ildə Azərbaycanda dövlət quruculuğu sahəsində onun rolu müstəsna dır.

prezident seçildəndən sonra "Əsrin tikintisi" - Bakı-Tbilisi-Ceyhan kəmərinin tikintisinin təşəbbüskarı olur. 2003-cü ilin prezident seçkilərində isə son anda İlham Əliyevin xeyrinə namizədliliyini geri götürür. Heydər Əliyev müstəqillik dövründə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ölkə-

islahatların aparıcısı kimi tanınırlar.

Heydər Əliyev bütün ömrünü Azərbaycan xalqının xoşbəxt gələcəyinin qurulmasına həsr edib. Azərbaycan tarixinin təxminən 34 illik bütöv bir dövrü onun adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyevin işıqlı xatirəsi Azərbaycanda xalqın yaddaşında daima yaşayacaq!

Heydər Əliyev respublikamızın ilk prezidenti olmasa da, onun dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsi, bir növ yenidən qurulması istiqamətində göstərdiyi səylər əvəzənilməzdir. Təsədüfi deyil ki, onun adının qarşısına artırılan və ən çox istifadə edilən ifadələrdən biri də "Yeni Azərbaycanın qurucusu" sözləridir.

12 DEKABR ÜMUMMİLLİ LİDER, BÖYÜK HEYDƏR ƏLİYEVİN ANIM GÜNÜDÜR

ÖMRÜNÜ GÜNÜNÜ XALQINA
HƏSR EDƏN DAHI İNSANDahi şəxsiyyətin
keşməkeşli ömür yolu

90-cı illərin əvvəllərində SSRİ-nin mənğənəsindən yenəcə çıxan və özünün ilkin müstəqilliyindən 71 il aralı qalan Azərbaycanın dövlətçiliyinin restavrasiyasına öndərlik edə biləcək və böyük təcrübəyə malik bir insana olan ehtiyac özünü açıq şəkildə büruzə verirdi. Sovetlər İttifaqı son anlarını yaşasa da, onun məkrli rəhbərləri müstəqilliyə can atan respublikaların qarşısına müxtəlif əngəllər çıxarmağa cəhd göstərirdilər. İstər Ermənistan azərbaycanlılarının deportasiyası, istərsə də, 20 Yanvar faciəsi bu əngəllərin təzahürü idi. Lakin bütün bunlara baxmayaraq, xalqımızın iradəsi və azadlıq eşqi qəhrəman övladlarının qanı bahasına müstəqilliyi təmin etdi. Lakin müstəqillikdən sonra daha məsuliyyətli bir proses başladı. Çünki

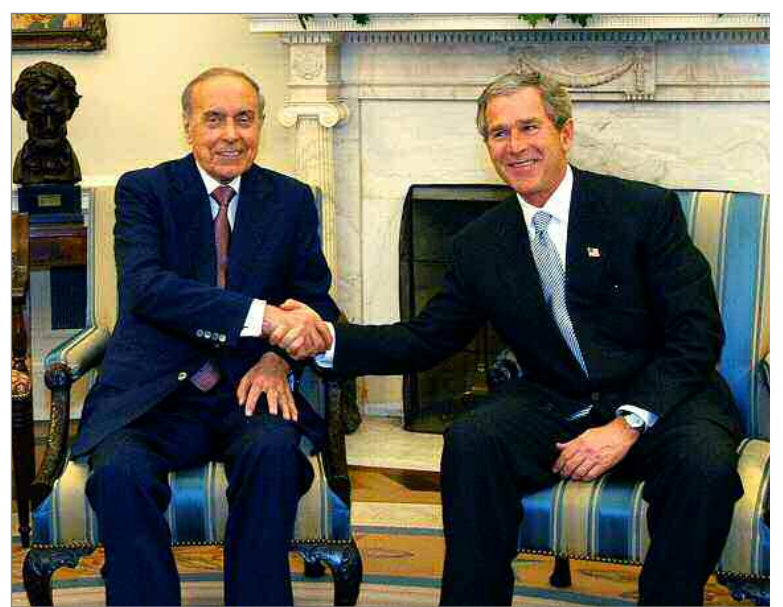
müstəqilliyi qorumaq onu əldə etməkdən daha çətin idi. Bu mənada dövlət strukturlarının möhkəmləndirilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edirdi. Heydər Əliyev məhz bu məqamda

Naxçıvandan Bakıya rəsmən dəvət edildi. O andan etibarən Azərbaycanın dövlət quruluşu sahəsində canlanma müşahidə olunmağa başladı. Hər şeydən əvvəl, o, daxilə

Azərbaycanın bütövlüyünə xələl gətirməyə çalışan və mərkəzə tabe olmaqdan boyun qaçıran bir qrup qüvvəni zərərsizləşdirdi. Daha sonra müxtəlif səpgili islahatlar həyata keçirməklə böyük quruculuq işlərini davam etdirdi. Heydər Əliyevin onilliklərə söykənən təcrübəsi və uzaqgörənliyi iqtisadiyyat, milli siyasət, mədəniyyət və digər sahələrin yeni məzmununda formalaşdırılmasına xüsusi kömək göstərdi.

Onun məqsədli səyləri nəticəsində yeni Azərbaycan quruldu, Sovet Azərbaycanından tamamilə fərqlənən yeni məzmunlu Azərbaycan çiçəklənməyə başladı. Heydər Əliyev dövlətçiliyin təməllərini sarsılmazlığını ələ təmin etdi ki, bu gün hər bir sırası Azərbaycan vətəndaşı bu sistemin uzun müddət yaşayacağına inanır.

Hazırladı:
Tahir SÜLEYMAN

12 DEKABR ÜMUMMİLLİ LİDER, BÖYÜK HEYDƏR ƏLİYEVİN ANIM GÜNÜDÜR

GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ

Dünyanın inqilab sistemi, siyasətçiləri Azərbaycan xalqının xilaskarı, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev cənablarının inqilabından,

yüz ilə yaxın davam edən qardaş qırğına son qoyacaqdır.

Səddam kimi diktator qan tökərək hakimiyyətə gəldi, gedən günə qədər həmvətənləri-

hövzəsində olan şəhər, rayon və kəndlərimizin əhalisinin durumunu göz önünə götürmək kifayətdir.

Gəncəbasarın işğalı, Avropa qapılarının, Avropa bazarının üzümüzə bağlanması demək olardı. Biz məcburi yenə də keçmiş "ağamız" olan rus çinovniklərinin boyunduruğu artına yalvararaq, xahiş edərək keçməli idik.

Hələ mən Əlikram Hümətovun "Talış-Muğan" Respublikasından, onun gələcəkdə İran İslam Respublikasına birləşməsindən, Sürət Hüseynovun "xanlığından", şimaldan rusların ləzgilərin "Sabval" təşkilatının əli ilə Siyəzənə qədər ərazi iddiasından, Balakən, Qax, Qəbələ kimi strateji bölgələrə göz tikənlərdən danışmıram.

Dünya dövlətlərinin rəhbərləri humanistliyi, uzaqgörənliyi, əfv etməyi, bağışlamağı Azərbaycanın cavan prezidenti İlham Əliyev cənablarından öyrənməlidirlər. İlham Əliyev cənabları neçə-neçə ömürlük həbsə məhkum olunmuş insanları əfv etdi, ümid-siz ailələri sevindirdi və Azərbaycandakı münaqişə ocaqlarını uzaqgörən siyasəti ilə aradan götürdü. İlham Əliyev cənablarının humanist siyasəti Türkiyə, İran, Suriya kim ölkələrin dövlət rəhbərlərinə nümunə olmalıdır.

"Bakı-Tibilisi-Ceyhan" əsrin dünyəvi sülh müqaviləsi

Bizi bütün bu bəlalardan Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti qurtardı. Onun uzaqgörən siyasəti, həyata keçirdiyi dünyəvi layihələr, böyük dövlətlər, beynəlxalq birliklər, təşkilatlar tərəfindən dəstəkləndi, ölkədə siyasi sabitlik yarandı və dövlətimiz

Hörmətli prezidentimiz, İlham Əliyev cənablarının operativ təşkilatçılığı sayəsində "Bakı-Tibilisi-Ceyhan" neft kəməri, Bakı-Ərzurum qaz kəməri vaxtında səmərəli çəkilməsi sayəsində, yüzlərlə ölkələri Azərbaycana bağladı. Bu inkişafa görə, indi dünya dövlətləri istəsələr də, istəməsələr də bizi dəstəkləməkdədirlər.

Xəyalım mənə o illərə apardı, Ulu Öndərlə olan görüşüm yada düşdü....

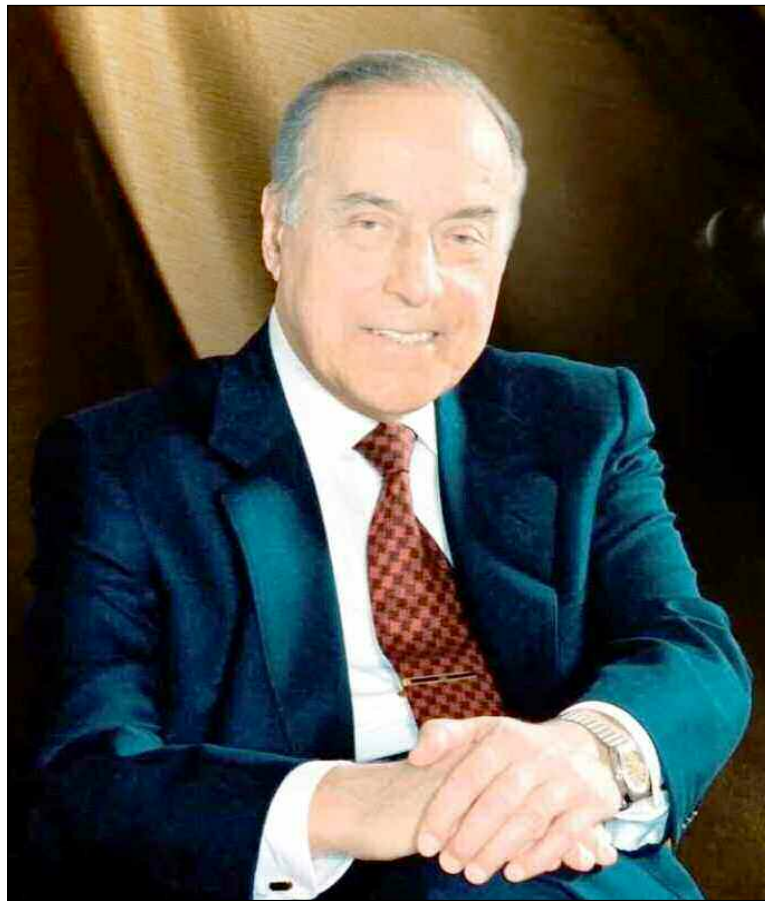
1992-ci ilin dekabr ayı idi. Hər yerdə hərə-mərclik hökm sürürdü. Cəbhədə itaətsizlik, özbaşnalıq yaranmış, günü-gündən torpaqlarımız əldən gedir, şəhidlərimizin sayı artırdı. Azərbaycan yas içində idi. Ölkəmizin hər yerində yaxsanalar qurulmuşdu. Hər gün cəbhədən xoşagəlməz xəbərlər gəlirdi. Heç kim, heç kimin ərizəsini oxumaq istəmir. Demək olar ki, ölkə idarə olunmaz xaosa çevrilmişdi.

Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, o dövrlərdə Azərbaycanda böyük hərə-mərcliklər nəticəsində vətəndaş müharibəsinin başlamasına zəmin yaranmışdı, qardaş qırğını başlamışdı. Bunu gören xalq, xalqımızın dahi oğlu, özəli və əbədi milli liderimiz Heydər Əliyev cənablarını Bakıya dəvət etdi. Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldi və tariximizi, dinimizi, dilimizi, mənəviyyatımızı, parçalanmaq üzrə olan Vətənimizi xilas etdi.

O, Azərbaycan xalqını, Azərbaycan dövlətini məhv olmaqdan, dünya xəritəsindən silinməkdən birdəfəlik xilas etdi. Ölkəmizdə yaşayan milli azlıqlar Heydər Əliyevi, onun apardığı dünyəvi siyasətini böyük məhəbbətlə sevirilər və dəstəkləyirlər.

nın ayrılmaz hissəsi olan azsaylı xalqları fəlakət qarşısında idilər. Məhz vaxtında hakimiyyətə xalq tərəfindən gətirilən Heydər Əliyev cənabları onları bu fəlakətdən xilas etdi.

Üç saata qədər o müdrik insanla söhbət etdik. Olduqca sakit, səbr və təmkinlə bizi dinlədi. Müdrik, qayğılı, mavi okeanlar kimi sonsuz, dərin və mənəli gözləri ilə sanki insanların qəlbini, düşüncəsini oxuyurdu. Zaman keçdikcə, həqiqətən onun nə qədər uzaqgörən siyasətə malik olduğunu daha çox dərk etdim. O, Azərbaycanımızın inkişafı və dirçəldilməsi üçün bir çox müqavilələr və kontraktlar bağlayıb, dəyərli görüşlər keçirib. Bu müqavilələrlə o, Azərbaycanımızı dünya dövlətlərinə tanıtdı, dünya dövlətlərini Azərbaycana bağladı və dünya səhmdarlarını Azərbaycana sərmayə qoymağa sövq etdi. Azərbaycanımız üçün çox dəyərli olan bu müqavilələrdən biri də "Bakı-Tibilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsidir. Bu müqavilənin imzalanmasını düşünəndə, insana yalnız iqtisadi mənfəət və neft ixracatı gəlir. Lakin bu məsələ barədə dərinləndirəndə düşünəndə görürük ki, müdrik insan, xalqımızın ulu öndəri, Heydər Əliyev bu müqavilə ilə Azərbaycan, Gürcüstan, Qazaxıstan, Türkmənistan, Türkiyə, Avropanın bir sıra dövlətlərini, eləcə də ABŞ-ni və bu ölkələrlə əlaqəsi, bağlılığı olan ölkələri biri-birinə bağlayıb və sazişsiz, müqaviləsiz bu ölkələr arasında sanki sülh müqaviləsi imzalayıb. Bu ölkələr bundan belə biri-birinin müdafiəsinə qalxmağa, biri-birinin sözünü deməyə, arxa durmağa, yardım etməyə məcburdurlar. Çünki Ulu Öndərin uza-

böyük siyasətindən dərs almalı və nümunə götürməlidirlər. Beləki, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev güllə atmadan, xalqın xahişi və tələbi ilə hakimiyyətə gəldi, Azərbaycanı və Azərbaycanda yaşayan azsaylı xalqları böyük fəlakətdən xilas etdi.

Bəli Ümummilli lider, Böyük Heydər Əliyev mülki geyimdə təyyarədən düşdü və ilk işi qardaş qırğını baş verən Gəncəbasara getdi, silahsız, qorumasız. Qısa müddətdə ölkənin sabitliyini pozan bütün silahlı qüvvələrə elə siyasi gediş etdi ki, onlar silahları ilə birlikdə gəlib "torbaya" girdilər və bir də ayıldılar ki, cəzaçəkmə məntəqələrindədirlər. Heç kimin təsəvvür etmədiyi qısa bir vaxtda atəşkəs elan etdi və respublikada sabitliyi yaratdı. Böyük humanistlik edərək, ömürlük həbsə məhkum edilən o silahlı dəstələrin rəhbərlərini azadlığa buraxaraq dedi: "Siz gedin ailələrinizi idarə edin, sizlər dövləti idarə etməyə qadir deyilsiniz".

Bəli bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi və yaxsanları toyxanalarla əvəz etdi, Azərbaycanı dünyaya tanıtdı, indiki sabitlik, inkişaf göz qabağındadır.

Görürsünüz, Suriyada neçə illərdir qardaş qırğını gedir, Mustafa Kamalın Cümhuriyyətin yaranmasında edilən qətiyyətlər və yaranan gündən bu günə qədər qardaş qanı axıdır. İnanıq ki, Türkiyənin indiki baş naziri Rəcəb Təyyp Ərdoğan cənabları, Heydər Əliyev siyasətindən dərs alaraq Türkiyədə

nin qanını tökdü və başına gələnlər hamıya məlumdur.

Belə diktatorların sayını artırmaq olar.

Lakin bunlardan fərqli olaraq, dünya siyasətçiləri öndərlərindən olan, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev bir güllə atmadan hakimiyyətə gəldi və müdrik siyasəti nəticəsində Azərbaycanımızı inkişaf etmiş ölkələr sırasına çıxardı. Bəli, dünya siyasətçiləri, rəhbərləri Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev siyasətini öyrənib və bəhrələnmədirlər.

Zaman keçdikcə, Ulu Öndər, Böyük Heydər Əliyev siyasətinin dərinliyini daha aydın görmək olur. Təsəvvür edin, əgər Ulu Öndər, Heydər Əliyev hakimiyyətə vaxtında gəlməsəydi, atəşkəs müqaviləsi bağlanmasaydı, ermənilər Azərbaycan torpaqlarına olan təcavüzünü bir az da genişləndirərək, özlərinin dediyi kimi, Gəncəbasar da daxil olmaqla, Kürə qədər işğal edə bilsəydilər. Bir anlığa təsəvvür edin, Gəncəbasarın köçkünləri, erməniyə girov düşənləri, Gürcüstan, Rusiyaya qaçanları, malı-mülkü bir anın içində əlindən çıxaraq girov, qaçqın-köçkün halına düşən xalqın durumu necə ola bilərdi? Onsuz da problemlər içində yaşayan Borçalı mahalındakı soydaşlarımızın durumunu, Türkiyənin Azərbaycanla və türk dünyası ilə əlaqəsinin kəsildiyini düşünərək nəticəni ağla gətirmək kifayətdir. Ermənilərin əlinə düşəcək Mingəçevir su anbarının suyu buraxılısaydı, bir an başımıza gələcək faciələrin böyüklüyünü düşünmək lazımdır. Kür çayı

quruculuq yoluna qədəm qoydu. Son illər əhalinin, ölkəmizin rifahı yaxşılaşdı, yüzlərlə parklar salındı, yollar abadlaşdırıldı, əfsanəvi körpülər tikildi, yeni kəndlər, qəsəbələr inşa edildi.

Bu sevgi, bu məhəbbət xalqımızın ürəyində əbədi qalacaq. Çünki xalqımız və ölkəmiz üçün tələyüklü anlarda, düşmənlərimiz etnik azlıq amilindən istifadə etmək istədilər. Azərbaycan xalqı-

qgörən siyasəti sayəsində bu ölkələr özləri də bilmədən biri-birinə bağlandı və özü də elə güclü qüvvə ilə bağlandı ki, bu bağlılığı heç bir qüvvə poza bilməz.

(davamı səh.9-da)

12 DEKABR ÜMUMMİLLİ LİDER, BÖYÜK HEYDƏR ƏLİYEVİN ANIM GÜNÜDÜR

GÜLLƏ ATMADAN HAKİMİYYƏTƏ GƏLƏN DÜNYA SİYASƏTÇİSİ

(Əvvəlki səh. 8-də)

Hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları vaxtında "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" neft kəmərinin inşasına başladı, onunla bərabər "Bakı-Qars" qaz kəmərinin bünövrəsini qoydu və həyata keçirdi. Azərbaycanımız üçün həyati əhəmiyyəti olan "Bakı-Axalkalaki-Qars" dəmir yolunun müqaviləsinə qol çəkdi və Gürcüstan, Türkiyə rəhbərləri ilə birlikdə, bu projektin təməlini qoydu və başa çatmaq üzredir. . Bu müqavilələr bir çox ölkələrə böyük həyati əhəmiyyət kəsb etsə də, hər zaman bizi və bizim kimi ölkələri "boyunduruq"da saxlayan Rusiya kimi hegemon ölkələrə sərfəli deyildi. Neçə illərdir ki, Qarabağ məsələsini meydana atan və həllinə əngəl olan Rusiya, günü-gündən güclənən, Avropa birliyinə, NATO-ya yaxınlaşan Azərbaycanı və Gürcüstanı işğal etmək üçün yeni yollar axtardı və Qarabağ kimi, babaları Nikolayın dövründən yandırılan ocağın odu artırıldı. Gürcüstanın səbirsiz prezidenti Saakaşvilinin ucbatından ocağa benzin töküldü. Nəticədə, Rusiya Gürcüstanı işğal etmək istədi. Böyük arzularla yaşayan Rusiya, əsrlərdir həzm etdiyi Bakı neftinin Avropaya nəqlini sindirə bilmirdi. Ona görə də Gürcüstanı işğal etmək istədi ki, bəlkə Azərbaycan və Azərbaycan nefti onun ixtiyarına keçsin və Azərbaycan yenidən Rusiyanın boyunduruğuna girsin.

Lakin Rusiya hələ də başa düşmək istəmir ki, ölməz Ümummilli lider Böyük Heydər Əliyev cənabları Azərbaycan Respublikası, Azərbaycan xalqı üçün elə bir iqtisadi-siyasi yol qoyub gedib ki, bundan belə istəsələr də Azərbaycanı Rusiyanın

əsareti altına sala bilməyəcəklər. Necəki Rusiya Gürcüstanı işğal edə bilmədi və Gürcüstandan çıxarılan Osetiyanı və Abxaziyanı işğal edərək, müstəqil dövlət elan etdi. Özü də düşünmədən başını beləyə saldı.

Onda görəsən Rusiya yüz illərdir öz azadlıqları uğrunda mübarizə aparan çeçen xalqının və Çeçenistanın, Tataristanın, Başqırdstanın və digər muxtar vilayətlərin müstəqilliyini niyə vermir və niyə tanımır? .Deməli, inamla deyə bilərik ki, ölməz Ümummilli liderimiz Böyük Heydər Əliyev dühası və Azərbaycan Respublikasının prezidenti, hörmətli İlham Əliyev zəkası sayəsində "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsi Gürcüstanı işğal olmaqdan xilas etdi. Və bu müqavilə sayəsində Azərbaycanla Gürcüstan arasında birdəfəlik sabitliyin təməl daşının qoyulması deməkdir və Gürcüstan məsələsi buna sübutdur. Bütün dünya ictimaiyyətinin gözü qarşısında Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsinə imza atmış ölkələr və bilavasitə bu projektə bağlı olan

şirkətlər qalxdı, Rusiyaya beynəlxalq qanunlar çərçivəsində təsir etdilər və işğalçı rus ordusunu Gürcüstandan çıxartdılar. Və Gürcüstanın NATO-ya üzv olma-

sı məsələsi sürətləndirildi. Bu məsələləri görən ermənilər də bu həqiqəti görür və Azərbaycanla olan konfliktin həlli yollarını axtarırlar. Artıq ermənilər də görür ki, Rusiya onları çıxılmaz beləyə salıb və bu belənin həlli

torpaqların qayıdışı və qonşuluqda sülh şəraitində yaşamaqdır. Ona görə də "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin müqaviləsini, "Bakı-Tbilisi-Ceyhan" əsrin dünyəvi sülh müqaviləsi adlandırsaq daha düzgün olar.

Bəli, danılmaz faktdır ki, bu gün minlərlə müxtəlif dünya ölkələrinin şirkətləri, səhmdarları Azərbaycanda bünövrə salıb çalışırlar. Azərbaycanımız gündü-gündən güclənir, inkişaf edir, gözəl binalar ucaldılır, əvəzolunmaz yollar salınır, əfsanəvi körpülər qurulur, fabriklər və zavodlar açılır. Ölkəmizin hansı guşəsinə gedirsən get gözəl parklar, istirahət zonaları, abad yollar görünür. Gözləndiyi kimi, gözəl göz oxşayan binalar tikilir, ucqar rayonlarımıza qaz və rahat yollar çəkilir. Küçələrimizdə, höyətlərimizdə, əyalətlərimizdə müxtəlif çeşidli və markalı rahat maşınlar göz oxşayır. Xalqımızın maddi durumu günü-gündən yaxşılaşır, əlil və qocaların, imtiyazlı vətəndaşlarımızın maaşları artır. Xalqımız firəvan həyat sürməyə başlayıb.

Biz inanırıq ki, xalqımız Ulu Öndərin xidmətlərini heç vaxt

prezidentimiz, İlham Əliyev cənablarına yaxın dəstək olacağıq. Hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının indiki xarici və daxili siyasəti nəticəsində Vətənimiz günü-gündən çiçəklənir, gözəlləşir. Biz inanırıq ki, Vətənimiz Azərbaycan dünyanı inkişaf etmiş ölkələrinin ön sıralarında olacaqdır və hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının bu siyasəti nəticəsində nəinki təkə Azərbaycan, eləcə də Qafqazda sülh və əmin-amanlıq bərpa olacaq və dünyanın güclü ölkələri bizimlə dostluq və əməkdaşlıq etməyə çalışacaqlar.

Xalqımız Respublikamızda baş verən ictimai-siyasi hadisələri görür, dəyərləndirir və lazımcınca qiymətləndirir.

Həmişə məlumdur ki, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları, istər ölkə daxilində, istərsə də dünya dövlətləri arasında, apardığı müdrik siyasəti nəticəsində dünya dövlətləri gündü-gündən güclənən Azərbaycandanı, onun rəhbəri hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənabları ilə hesablaşır və ona hörmət və qayğı ilə yanaşırlar belə yanaşma xalqımız üçün, Respublikamız üçün fəxrdir.

unutmayacaq, daim Heydər Əliyev siyasətini dəstəkləyəcək! Azərbaycan xalqı Böyük Heydər Əliyev ideyalarının həyata keçirilməsi naminə, ömrümüzün sonuna kimi çalışacağıq və onun ideyalarını yaşatmaq üçün, möhtərəm

Bəli, bu gün hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevin xoş sədələri respublikamızın hər yerindən gəlir. Əyalətlərimizin inkişafı üçün, inamla demək olar ki, hər gün bir neçə parklar, yeni məktəb binaları, xəstəxanalar, idman kompleksləri, fabriklər və zavodlar, müxtəlif elm ocaqlarının açılışını edir. Bu işlər inkar edilməzdir. Xalqın gözü tərəzidir deyiblər. Biz inanırıq ki, xalqımız ölməz Ulu Öndər Böyük Heydər Əliyev cənablarının siyasətini həyata keçirən, hörmətli prezidentimiz İlham Əliyev cənablarına arxa olacaqlar.

Inamla demək olar ki, prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının indiki siyasəti nəticəsində Vətənimiz günü-gündən çiçəklənir, gözəlləşir və dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin ön sıralarında özünə yer tutub.

Hazırladı:

Tahir SÜLEYMAN

Ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfatından 18 il ötür

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixində xidmətlərini saymaq qurtarmaz. Bu dahi Şəxsiyyətin əzəmətini dərk etmək üçün üç məqamı xatırlatmaq yerlidir.

Birincisi. 1969-cu il 14 iyulda Azərbaycan rəhbərliyinə gələndə necə bir Azərbaycanı miras almışdı? İttifaq miqyasında iqtisadi cəhətdən ən geridə qalmış, 50 il ərzində ərəziləri kəsilib-doğranıb, hissə-hissə ermənilərə bağışlanmış, sonuncu dəfə isə cəmi iki ay əvvəl - həmin il mayın 8-də Naxçıvanın 9, Zəngilanın 3 kəndi Ermənistanə hədiyyə edilmiş bir Azərbaycanı! Cəmi iki ilin içində Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbay-

canı iqtisadi cəhətdən güclü bir respublikaya çevirdi, sənayeni, kənd təsərrüfatını inkişaf etdirdi, İttifaqda 15 respublika arasında ilk yerə çıxardı və tam 10 il bu estafeti saxladı.

İkinci. 1991-ci il 3 sentyabrda Naxçıvan rəhbərliyinə seçiləndə Ermənistan tərəfindən mütəmadi hücumlara məruz qalan, işğal təhlükəsi altında olan, işığı, qazı kəsilmiş, iqtisadiyyatı tamam çökmüş, blokadaya alınmış bir Muxtar Respublikanı miras almışdı. Ulu Öndər qısa vaxtda Naxçıvanın təhlükəsizliyini təmin etdi, Türkiyə və İranla münasibətləri tənzimlədi, Araz çayı üzərində Ümid körpüsünü tikdirərək Naxçıvanla Türkiyə arasında avtomobil yolu yaratdı.

Üçüncü. 1993-cü il iyunun 15-də xalq tərəfindən təkidlə Bakıda hakimiyyətə gətiriləndə Azərbaycan tam bir məhv olma təhlükəsi qarşısında idi. Ərazilərimiz Ermənistan ordusu tərəfindən işğal olunmuş, iqtisadiyyat dağılmış, Gəncədə ordu ilə hakimiyyət, cənubda ("Talış-Muğan") və şimalda ("Sadval") xalqla hakimiyyət arasındakı münasibətlər qarşılıqlı həddinə çatdırılmışdı. Qısa müddətdə Ulu Öndər ölkədə sabitliyi təmin etdi, işğal altında olan Horadiz qəsəbəsini geri aldı, müharibəni durdurdu və Əsrin müqaviləsi ilə iqtisadiyyatın inkişafının təməlini qoydu, ölkədə nizam-intizam, qanun-qayda yaratdı.

Təkcə bu üç məqam kifayət edir ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev Şəxsiyyətinin əzəmətini dərk edək!

Cəmi 1 il 5 ay sonra - 2023-cü il mayın 10-da bütün Azərbaycanda, o cümlədən Şuşada və işğaldan azad olunmuş bütün ərazilərimizdə Ulu Öndərin anadan olmasının 100 illiyini qeyd edəcəyik.

Əziz Ələkbərli, Millət vəkili

Müşfiq Məmmədli ulu öndərin xidmətlərindən danışdı

Yeni Azərbaycan Partiyası Sumqayıt şəhər təşkilatında 12 dekabr Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günü ilə əlaqədar "Heydər Əliyev Müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisidir" mövzusunda tədbir keçirilib.

Xeberle.com xəbər verir ki, keçirilən tədbirdə Milli Məclisin deputatı Müşfiq Məmmədli iştirak edib. M. Məmmədli çıxışında ömrünü Azərbaycanın inkişafına həsr etmiş ümummilli lider Heydər Əliyevin Vətənimiz qarşısında tükənməz xidmətlərindən danışdı. O, ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan siyasətin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini vurğulayıb. Deputat məqsədyönlü siyasət nəticəsində ölkəmizin bütün sahələrdə mühüm nailiyyətlər əldə

etdiyini və Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən işğal altında olan torpaqlarımızın düşmən əsarətindən azad olduğunu qeyd edib. **xeberle.com**

Sumqayıt şəhərində Ümummilli lider Heydər Əliyev anıldı

Sumqayıt şəhərində keçirilən Ümummilli lider Heydər Əliyevin anım mərasimində iştirak etdik.

Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov, Milli Məclisin deputatları Müşfiq Məmmədli, Emin Hacıyev, hüquq mühafizə orqanlarının,

idare və müəssisələrin rəhbərləri, ictimaiyyət nümayəndələri ümummilli lider Heydər Əliyevin adını daşıyan parkda Ulu Öndərin abidəsini ziyarət edərək, abidə önünə güllər düzüb, dahi şəxsiyyətə hörmət və ehtiramlarını bildiriblər.

KDP-nın Rəhbəri Məsud Bərzani cənablarının Ərbildə keçirilən Dünya Kürdlərinin Diasporasının Konqresindəki çıxışı

4 dekabr 2021-ci il

KDP-nın Rəhbəri Məsud Bərzani Kürdüstan bölgəsinin paytaxtı Ərbil şəhərində keçirilən Kürd Diasporasının Konqresində çıxış edərək demişdi: "Konqres üzvləri, Kürdüstanın paytaxtı Ərbildə Konqres keçirmək qərarınıza görə sizi ürəkdən təbrik edirəm. Ümid edirəm ki, Konqresin toplantısı uğurla keçəcək və qarşıya qoyduğu məqsədlərə nail olacaq".

O, əlavə edib: "Məqsəd xaricdə kürd diasporasını təşkil etmək, onun vəzifələrini müəyyənləşdirmək və kürd xalqına birlikdə xidmət etməyə çalışmaqdır. Kürdlərin xaricdə siyasi dirçəlişini çox mühüm milli sərvət kimi qəbul edirik. Xalqımıza dəstək olmaqda böyük rol oynaya bilərsiniz. Siz özünüzü təşkil edə və güclü lobbı qura və xalqınızın qanuni işi üçün bütün sahələrdə aparıcı rol oynaya bilərsiniz."

Rəhbər Bərzani bildirib: "Biz kürd xalqının azadlıq istəyini hər tərəfdə sülh və demokratik yolla həllini tələb edirik. "Müharibə xalqımızın problemlərinin və hər hansı digər problemin həlli deyil".

"Biz kürd xalqı olaraq ehtiyatlı olmalıyıq ki, rejimlə qarşılıqlı və xalqlar arasında münaqişələrə səbəb olmasın. O əlavə edib: "Kürdüstan dini və milli birliyin gənc nümunəsidir. Biz həmişə bu insanlıq mədəniyyətimizlə fəxr edirik ki, bu mədəniyyət çox qədimdir və qorunmalıdır, dünya Kürdüstanın inteqrasiya diyarı olduğunu da bilməlidir".

Rəhbər Məsud Bərzani çıxışında vurğuladı: "Biz seçiciləri və onların hüquqlarını qorumağa davam edəcəyik.

O, əlavə edib: "Kürd dirçəlişinin özünü təşkilatlanması, Kürdüstan Bayrağı çətiri altında sadıq və vətənpərvərlərin toplanması üçün ciddi iş görmək lazımdır. Yaşadığınız ölkələrin qanunlarına hörmət edin və qeyri-qanuni fəaliyyətlərdən uzaq olun. Gəncləri öz xalqlarının dilini və mədəniyyətini öyrənməyə, öyrətməyə çalışın və başqa ölkələrdə yaşayan bütün millətlərlə dostluq əlaqələri qurmağa həvəsləndirin".

Rəhbər Bərzani çıxışında deyib: "Soyqırımın və Kürdüstan xalqına qarşı törədilmiş bütün cinayətlərin tanınmasını dəstəkləmək üçün ciddi səy göstərin və Kürdüstanda yaşayan xalqlarla daha çox ünsiyyət bağlayın, dostluq edin. Parlamentin və onun xalqının Kürdüstan hökumətinin hüquqlarının tanınması üçün ölkələrinə təzyiqli göstərməsi lazımdır. İndiyə qədər bir çox cəhdlər edilib, lakin bu cəhdlər lazım olan qədər olmayıb. Həmin ölkələrin xalqı və parlamentləri bundan sonra birgə işləməlidirlər".

Rəhbər Bərzani İŞİD-in Maxmurdakı əvvəlki hücumunu belə şərh edib: "Təəssüf ki, Kürdüstan bölgəsinin sabitliyi üçün hələ də böyük təhlükələr var. Təəssüf ki, bir neçə gün əvvəl Gərmiyanda, dünən isə Maxmurda terrorçular bir neçə mülki vətəndaşı və peşmərgə qüvvələrini qətlə yetiriblər. Bu həm də Kürdüstan bölgəsində böyük təhlükənin olduğunu göstərir. Biz bu təhlükənin qarşısını almağa hazır olmalıyıq və bundan sonra bütün Kürdüstan xalqını əmin edirəm ki, şəhidlərin qanı yerdə qalmayacaq, vətəndaşlarımızın qanı tökülməyəcək və biz şəhidlərimizin qisasını alaçağıq".

Mən bu müqəddəs işdə Dünya Kürdlərinin Diasporasının Konqresinin üzvlərinə və hamınıza uğurlar arzulayıram!

Kürd dilindən tərcümə etdi: Tahir Süleyman

Başkan Barzani, Kürdistan Kadınlar Birliği'nin 69'uncu yıldönümünü kutladı!

Başkan Mesud Barzani, Kürdistan Kadınlar Birliği'nin 69'uncu kuruluş yıldönümü vesilesiyle bir mesaj yayımladı.

Başkan Barzani yayımladığı kutlama mesajında, "Kürdistan Kadınlar Birliği Eylül Devrimi'nin en büyük kazanımlarından bir

tanesisidir" dedi.

"Kürdistan Kadınlar Birliği'nin 69'uncu kuruluş yıldönümü vesilesiyle tüm mücadeleciler çalışanları, üyeleri ve Kürdistan kadınlarını kutluyorum" diyen Başkan Barzani, ifadelerini şu şekilde sürdürdü:

"Kürdistan Kadınlar Birliği'nin kadınların Kürdistan toplumuna katılmasının en başarılı tecrübesi ve Eylül Devrimi'nin her dönem kadın haklarının elde edilmesine dayanan en büyük kazanımlarından bir tanesi olmuştur."

Mesajında Kürdistan Kadınlar Birliği'nin Kürdistan devrimi ve halkının yanısıra Peşmerge'ye verdiği destek, kadınların bilincendirilmesi ve haklarının elde edilmesindeki rolüne vurgu yapan Başkan Barzani, "Uygar, ortak yaşamın güçlendirilmesi ve toplumsal şiddetin son bulması için mücadeleye ihtiyaç olduğu bir dönemde ulusal, vatan sever ve demokrasiyi güçlendiren düşünceleri güçlendirmelidirler" dedi.

PeyamaKurd

Neçirvan Barzani: Yargı, siyasi güçlerin etkisinde olmamalı!

Neçirvan Barzani, yargının siyasi ve partizan güçlerin etkisi altında olmaması gerektiğini belirterek, bağımsızlığını yitirilmesi durumunda halkın hukuka inancını kaybedeceğini dile getirdi.

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani, Temyiz Mahkemesi Başkanı ve Yargı Konseyi Başkanı Abdulkabar Aziz Hasan için düzenlenen yemin töreninde konuştu.

"Siyasetin yargıya müdahalesi giderilmeli"

Programdaki konuşmalarında, Kürdistan Bölgesi'nde yargı erkinin ciddi sorunlar ve tehditlerle karşı karşıya olduğunu ve bu sorunların çözülmesi gerektiğini dile getiren Neçirvan Barzani, siyasetin yargıya müdahalesinin giderilmesi ve bazı alanlardaki siyasi nüfuzun kaldırılması gerektiğini kaydetti.

Açıklamalarında yargı bağımsızlığının ve hukukun üstünlüğünün önemine değinen Neçirvan Barzani, bunu demokratik sistemin ve müreffeh toplumun temeli olarak ele aldı.

"Yargının özgür ve tarafsız olması gerekir"

Yargının içinde bulunduğu duruma, karşılaştığı sorun ve zorluklara dikkat çeken Neçirvan Barzani, yargının kararlarında özgür ve tarafsız olması gerektiğini ifade etti.

Ayrıca açıklamalarında, "Yargıç, kanunla korunan yetkisini ortaya koymalı" ifadelerini kullanan Neçirvan Barzani, amaçlarının Kürdistan Bölgesi'ndeki tüm yargı mensuplarının bağımsızlığını sağlamak olduğunu belirterek şu sözlere yer verdi:

"Hakimler ve savcılar bağımsız olmalıdır. Diğer makamlar ve tüm taraflar yargının bağımsızlığına ve hukukun üstünlüğüne saygı göstermeli ve vatandaşların hukukun üstünlüğüne inanabilmeleri için hukukun üstünlüğü esas olmalıdır. Ayrıca finansal bağımsızlığımız ve güvenliğimiz olmalı. Yargıya yönelik doğrudan ya da dolaylı her türlü tehdit ve tacizden kaçınılmalıdır."

PeyamaKurd

Rojava heyeti İsveç Dışişleri Bakanı ile görüştü!

İsveç Dışişleri Bakanı Ann Linde, İlham Ahmed başkanlığındaki Demokratik Suriye Meclisi'nden (DSM) bir heyeti makamında kabul etti.

Ann Linde sosyal medya hesabı Twitter üzerinden görüşmeye ilişkin bir açıklama yaptı. Linde, "Kuzeydoğu Suriye'deki durum hakkında DSM'den (Demokratik Suriye Meclisi) İlham Ahmed ile görüşmüş olmaktan büyük memnuniyet duydum. İsveç'in işbirliği devam edecek" dedi.

Öte yandan Rojava Özerk Yönetimi ise görüşmeye ilişkin henüz bir açıklama yapmadı.

İsveç ile Rojava Özerk Yönetimi ilişkileri!

Rojava Özerk Yönetimi'ne verdiği destekle tanınan İsveç Dışişleri Bakanı Ann Linde

şimdiye kadar İlham Ahmed ve Özerk Yönetim'in diğer yetkilileriyle birkaç kez görüştü.

Ayrıca Ann Linde Ekim 2020'deki Türkiye'yi ziyaretinde Türkiye'nin güçlerini Rojava'dan çekmesi gerektiğini söylemişti.

Bu yılın Ağustos ayında İsveç, Özerk Bölge'deki insani durumu iyileştirmek için Rojava'ya 10

milyon dolar sağladı. İsveç, 2016'dan bu yana ise Rojava'ya 41 milyon dolar sağladı. İsveç, Suriye'deki insani durumu iyileştirmek için IŞİD'e Karşı Uluslararası Koalisyon üyesi olarak son dört yılda (2016-2020) 210,8 milyon dolar harcadı ve 2023 yılına kadar 376 milyon dolar sağlaması bekleniyor.

PeyamaKurd

Peşmerge ve Irak ordusunun ortak operasyonu tamamlandı!

Germesir ve Qeretepe cephelerine yapılan operasyona ilişkin açıklamada bulunan Peşmerge Bakanlığı, Irak Ortak Operasyonlar Odası ile işbirliği içerisinde yürütülen operasyonun tamamlandığını duyurdu.

Operasyona ilişkin açıklama yayımlayan Peşmerge Bakanlığı, Germesir'de terör örgütü IŞİD'e karşı yürütülen operasyona

3'üncü ve 5'inci Peşmerge tugaylarının katıldığını belirterek, Qeretepe'deki operasyona 9'uncu ve 17'nci Peşmerge tugaylarının yanı sıra 70 Peşmerge Birliklerinin katıldığını bildirdi.

Terör örgütüne ait araç ve mayınlar imha edildi!

Bakanlık açıklamasında, operasyonda IŞİD'e ait belirlen-

miş noktaların imha edildiği belirtilirken, terör örgütüne ait araç ve mayınların da imha edildiği vurgulandı.

Açıklamada, bölgede yapılan operasyonların Irak ordusuna bağlı Ortak Operasyonlar Komutanlığı ile işbirliği içerisinde gerçekleştirildiği ifade edildi.

"Bölgede çok sayıda barınak ve sığınak var"

Peşmerge Güçleri bugün, Germiyan bölgesindeki Kifri ve Xurmatu sıradağlarında IŞİD'e yönelik 5 koldan operasyona başladığını açıkladı.

Terör örgütü IŞİD'in bölgede çok sayıda barınak ve sığınak olduğunu aktaran kaynak, bu operasyonla bölgede kapsamlı bir arama tarama faaliyeti yapılacağını kaydetti. Kürdistan bölgesinde son dönemde artan IŞİD saldırıları üzerine kapsamlı bir operasyonun başlatıldığı vurgulandı.

PeyamaKurd

Kürdistan'a dönüşler sürüyor: 420 kişi daha döndü!

Kürdistan Bölgesi Hükümeti'nin girişimleri ile Belarus-Polonya sınırında mahsur kalan göçmenlerden 420 kişilik bir grup daha Kürdistan Bölgesi'ne döndü. Kürdistan Bölgesi'ne dönmek isteyen göçmenlerin geri getirilmesine yönelik Başbakan Mesur Barzani'nin talimatı çerçevesinde 9'uncu göçmen grubunu taşıyan Erbil Uluslararası Havalimanı'na iniş yaptı. Kürdistan Bölgesi'ne geri dönüş kapsamında göçmenlerin Belarus'un başkenti Minsk'teki havalimanından Erbil'e döndüğü ifade edildi.

3 bin 468 göçmen Kürdistan'a döndü!

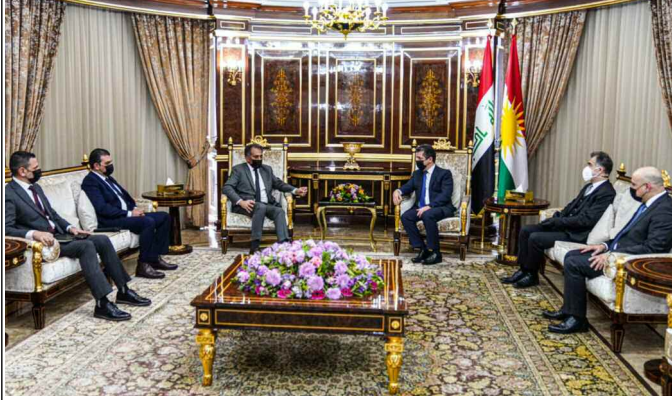
Son göçmen grubuyla birlikte Belarus-Polonya sınırından 3 bin 468 göçmen Kürdistan Bölgesi'ne dönmüş oldu.

Bin göçmenin daha Kürdistan Bölgesi'ne dönmek için adını yazdığını bilgisine ulaşıldı.

PeyamaKurd

Başbakan, Irak heyeti ile göçmenlerin durumunu görüştü!

Kürdistan Bölgesi Başbakanı Mesrur Barzani, Irak Dışişleri Bakan Vekili Nizar el-Hayrallah ve beraberindeki heyeti kabul etti.

Tarafların gerçekleştirdiği görüşmede, Belarus-Polonya sınırında mahsur kalan göçmenlerin durumu konuşuldu.

Başbakan görüşmede, göçmenlerin Kürdistan Bölgesi'ne geri dönmesi için Irak Dışişleri Bakanlığı ile Kürdistan Bölgesi Hükümeti Dış İlişkiler Ofisi arasındaki işbirliğinin başarılı olduğuna dikkat çekti.

Kürdistan Bölgesi Hükümeti'nin girişimleri ile Belarus-Polonya sınırında sıkışan Kürt göçmenleri geri dönüşleri devam ediyor.

PeyamaKurd

Macaristan, Peşmerge Güçleri'ne askeri eğitim verecek!

Peşmerge Bakanı Şoreş İsmail, Macaristan Genelkurmay Başkanı Romulusz Ruszin-Szendi, Bağdat Büyükelçisi Attila Tar, Erbil Başkonsolosu Attila Toth ve Macar askeri komutanların olduğu üst düzey heyetle bir araya geldi. Terörle mücadelede işbirliği ve ortak görev gücünün ele alındığı görüşme hakkında konuşan Bakan İsmail, ortaya çıkan gelişmelerin, terör tehdidinin ortadan kaldırılmasında bütün tarafların desteğine ihtiyaç olduğunu gösterdiğini ifade etti.

Şoreş İsmail, Macaristan ve askeri güçlerinin rolünün önemine değinerek, geride kalan süre zarfında terör örgütü IŞİD'le mücadelede Kürdistan Peşmerge Güçleri'ne yönelik yardımlarının etkili olduğunu ifade etti.

Macaristan Genelkurmay Başkanı Romulusz Ruszin-Szendi ve beraberindeki heyetin, Peşmerge'ye yönelik yardımların sürmesi konusunda güvence verdiği ve askeri danışmanlar yoluyla Peşmerge'ye eğitim verileceğini belirttiği kaydedildi.

PeyamaKurd

Halepçe'de IŞİD çetelerine yönelik operasyon!

Halepçe'nin Sirwan ve Xurmal nahiyelerinde gerçekleştirilen operasyonda terör örgütü IŞİD'le bağlantılı oldukları suçlamasıyla birçok kişinin gözaltına alındığı bildirildi. Basında yer alan haberlere göre, güvenlik güçleri, Halepçe'nin Sirwan ve Xurmal nahiyelerinde terör operasyonu düzenledi. Yapılan operasyondan terör örgütü IŞİD'le bağlantılı oldukları gerekçesiyle çok sayıda kişinin gözaltına alındığı ifade edildi. Ayrıca güvenlik güçlerinin operasyonu sürdüreceği ve yeni gözaltıların olacağı belirtildi.

PeyamaKurd

ABD: Neçirvan Barzani'nin yargı politikasını destekliyoruz!

Neçirvan Barzani'ye yönelik bir açıklama yayımlayan ABD'nin Erbil Başkonsolosluğu, Temyiz Mahkemesi Başkanı ve Yargı Konseyi Başkanı Abdulcabar Aziz Hasan'ı yeni görevine başlaması dolayısıyla kutladı. ABD'nin Erbil Başkonsolosluğu açıklamasında, Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani'yi de yargı bağımsızlığını vurgulayan konuşmasından dolayı takdir ettiklerini bildirdi. Resmi Facebook hesabından bir açıklama yayımlayan ABD'nin Erbil Başkonsolosluğu şu ifadelerle yer verdi:

"Yargıtay ve Yargı Kurulu'nun yeni başkanı Yargıç Abdulcabar Aziz Hasan'ı kutluyoruz. Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani'yi yargıçların bağımsız-

zlığını ve yargı kurumlarının önemini vurgulayan açıklamalarından dolayı takdir ediyoruz.

Birleşik Devletler, Kürdistan Bölgesi'nde yargı bağımsızlığının ve hukukun üstünlüğünün sürekli olarak

güçlendirilmesini desteklemektedir." Neçirvan Barzani dün, Temyiz Mahkemesi Başkanı ve Yargı Konseyi Başkanı Abdulcabar Aziz Hasan için düzenlenen yemin töreninde konuşmuştu.

PeyamaKurd

Başbakan, İngiltere İçişleri Bakanı ile göçmen krizini görüştü

İngiltere İçişleri Bakanı Priti Patel, Başbakan Mesrur Barzani ile yaptığı görüşmede, Belarus-Polonya sınırındaki göçmenlerin yanı sıra Manş Denizi'ndeki göçmen krizine değinerek, terör örgütü IŞİD'in saldırıları sonucu Peşmerge ve sivillerin şehit olmasından duyduğu üzüntüyü belirtti.

Kürdistan Bölgesi Başbakanı Mesrur Barzani, İngiltere İçişleri Bakanı Priti Patel ile telefon görüşmesinde göçmen krizi ile IŞİD'in yaptığı son saldırılara değindi.

"Göçmenlere insani yardımların ulaştırılması gerekir"

Belarus-Polonya sınırı ve Manş Denizi'ndeki göçmenlerin yaşadığı sorunlardan duyduğu endişeyi dile getiren Başbakan Mesrur Barzani ise, göçmenlere uluslararası yasalar çerçevesinde muamelede bulunulması ve insani yardımların

ulaştırılması gerektiğini dile getirdi.

Terör saldırılarının göçü tetikleyen nedenlerden biri olduğunu ifade eden Başbakan, İngiltere, Fransa ve diğer Avrupa Birliği (AB) ülkeleriyle göçmenler konusunda işbirliğinin önemine dikkat çekti.

"Geri dönmek isteyen göçmenler için yardım etmeye hazırız"

Ayrıca Başbakan, hükümetin

Irak hükümeti ve AB ülkeleriyle her türlü işbirliğine hazır olduğunu kaydederek, özellikle de geri dönmek isteyen göçmenler için yardım etmeye hazır olduklarını vurguladı.

Görüşmede Başbakan görüşmede, göçmenleri istismar eden insan kaçakçılara yönelik yasal sürecin başlatılması çerçevesinde işbirliğinin önemine değindi.

PeyamaKurd

ABD: Peşmerge Güçlerine askeri ve lojistik desteğimiz kesintisiz sürecektir

Kürdistan Bölgesi Peşmerge Bakanı Şoriş İsmail ile Kürdistan Bölgesi ve Irak Uluslararası Koalisyon Yüksek Danışmanlık Ekibi IŞİD tehlikesi üzerine görüşmelerine devam ediyor ve IŞİD'e karşı birlikte hareket etme ile Kürdistan Bölgesine destek konularının sürdürülmesi konularının ele alındığı belirtiliyor.

Konuya ilişkin Peşmerge Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Peşmerge Bakanı Şoriş İsmail'in bugün Kürdistan Bölgesi ve Irak Uluslararası Koalisyon Yüksek Danışma Tim Yetkilisi General Dasic ile beraberindeki heyeti ağırladığı dile getirildi.

Peşmerge Bakanlığı Yardımcısı Serbest Lezgin ile Kürdistan Bölgesi Genelkurmay Başkanı Cemal Mihemed'in de katıldığı belirtilen görüşmede, Kürdistan Bölgesi'nin güvenlik durumu, Peşmerge Güçlerinin son dönemlerde IŞİD'e karşı yürüttükleri operasyonlar ve güven-

lik zaafiyeti olan bölgelerdeki güvenliğin sağlanması konularının ele alındığı ifade edildi. IŞİD'e karşı mücadelenin Irak'la eşgüdümü ve Uluslararası Koalisyon'un desteğiyle kesintisiz devam edileceğinin dikkat çekildiği açıklamanın devamında, IŞİD'in etkinlik sahalarının fazla olduğu sahalarda Irak Ordusu ile birlikte daha koordineli operasyonel çalışmaların yürütüleceğine vurgu yapıldı.

Açıklamada, Peşmerge Bakanlığı'nın ABD güçlerine, IŞİD'e karşı mücadelede Peşmerge'ye

verdiği desteklerden ötürü teşekkür edildiği söylendi.

Peşmerge Güçleri ile aşama aşama güçlenme ve ilerleme sağlanması nedeniyle mutlu olduklarını ifade eden General Dasic'de görüşme sonrası yaptığı açıklamada, ABD olarak Kürdistan Bölgesi ile Irak'ta çalışmalarına devam edeceklerini, özellikle IŞİD'le mücadelede Kürdistan Bölgesi Peşmerge Bakanlığı'na gerekli askeri ve lojistik desteği vermeye devam edeceklerini belirtti.

BasNews

Serok Mesûd Barzanî beşdarî Konferansa Revenda Kurdî li Hewlêrê bû

Serok Mesûd Barzanî gotarek di Konferansa Revenda Kurdî li Hewlêrê de pêşkêş kir û ragihand, "Endamên Kongreyê, ez pîrozbahiya germ li we dikim ku we biryar da li Paytexta Kurdistanê li Hewlêra dijminbezîn kongreya xwe girê bidin. Hêvîdar im kongreya we serkeftî be û bigihe armancên xwe."

Diyar kir jî: "Armanç ew e, revenda Kurdî li derve were birkxistinkirin, erkên wê bên diyarkirin û hemû bi hev re hewl bidin xizmeta gelên xwe bikin. Em revenda Kurdî li derve bi samaneke neteweyî ya gelekî girîng dizanin. Hûn dikarin roleke mezin di piştvanîkirina li miletê xwe bikin. Hûn dikarin xwe birêk bixin û lobiyeke bihêz ava bikin û di hemû waran de roleke sereke ji bo doza gelê xwe yê rewa bibînin."

Serok Barzanî diyar kir: "Em

daxwazkar in, doza gelê Kurd li her perçeyekê bi awayekî aştî û demokrasî bê çareserkerin. Şer ji

bo çareserkerina pirsgirêkên gelê me û her pirsgirêkek din, ne çareserî ye."

Destnîşan kir: "Em weke Kurd

divê em baldar bin ku nabe nakokiyên bi rejîman re, bibe nakokiya di navbera gelan de." Got jî: "Kurdistan nimûneyeke ciwan ji bo pêkvejiyana olî û netewî ye. Her dem em şanaziyê bi vê ferhengê dikin ku ev çand

ye."

Serok Mesûd Barzanî di gotara xwe de tekez kir: "Em ji bo parastina pêkhateyan û mafên wan berdewam dibin.

Herwiha got: "Pêwîst e revenda Kurdî karekî cidî ji bo xwebirêkxistin û komkirina dilsozan û welatparêzan di bin sîbera Ala Kurdistanê de bike. Rêzê li yasayên welatên ku tê de jîn bike û xwe dûrî karên neyasayî bigire. Ciwanan li ser xwendin û perwerdeyê han bide û ziman û kultura gelê xwe ji bîr nekin û pêwendiyên dostane bi hemû revendên netewên din ên li welatan dijîn bikin."

Serok Barzanî got: "Hewlên

cidî bidin û dostên zêdetir ji gelê Kurdistanê re dirust bikin, ji bo ew piştvanîyê li nasandina jenosayd û hemû tawanên ku li dijî gelê Kurdistanê hatin kirin bikin. Pêwîst e parlamento û xelkê wan welatê fişarê li welatên xwe bikin, ji bo ew mafên gelê Kurdistanê nas bikin. Heta niha gelek hewl hatine dayîn, lê ew hewl wek pêwîst nebûne. Divê ji niha û pê ve xelk û parlametoyên wan welatan hevkar bin."

Serok Barzanî derbarê êrîşa pêr a DAIŞê li Mexmûrê de ragihand: "Mixabin hîn metirsiyên mezin li ser ezmûna Herêma Kurdistanê hene. Mixabin berî çend rojan li Germiyanê û duhî jî li Mexmûrê teroristan çend welatî û Pêşmerge şehîd kirin. Ev jî wê rastiyê nîşan dide ku metirsiya mezin li ser Herêma Kurdistanê heye. Ji vir ve ez hemû xelkê Kurdistanê piştrast dikim, xwîna şehîdan vala naçe û em ê tola şehîdên xwe hildin." portal.netewe.com

Nêçîrvan Barzanî: Divê bi temami sînorek bo tawan û kiryarên terorîstan bê danîn

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî derbarê êrîşa DAIŞê ya şeva derbasbûyî de daxuyaniyek da û tekez kir ku êdî êrîşên rojane yên DAIŞê karvedaneke tund û bilez divê.

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî derbarê êrîşa DAIŞê de daxuyaniyek belav kir û êrîşa DAIŞê ya bo ser xelkê sivil û Hêzên Pêşmerge bi tundî şermazar kir.

Nêçîrvan Barzanî sersaxî ji kesûkar û malbatên şehîdan re xwest û diyar kir, "Ji dil û can em hevsoz û hevhemên we ne. Xwedayê mezin giyanê şehîdan bi mîhrebaniya xwe şad bike û sebir û aramiyê bi malbat û kesûkarên wan bibexşe. Em hêviya zû başbûnê bo birîndaran dixwazin."

Serokê Herêma Kurdistanê amaje bi wê dike, "Êrîşên rojane yên terorîstên DAIŞê, êdî karvedaneke tund û bilez û wergirtina rêkarên bergirî û serbazî yên qayîm li Iraq û Herêma Kurdistanê dixwaze ku bi temami sînorek bo tawan û kiryarên terorîstan bê danîn."

Nêçîrvan Barzanî daxwaz jî kir ku "pêdaçûn bi rewş û şiyarên serbazî de, pêngavên bilez ji bo hevahengiya aktîvtir a artêşa Iraqê û Pêşmerge û beşdarî û piştvanîya Hevpeymanîya Navdewletî pêwîst e ku valahiya emnî û serbazî bi taybetî li herêmên di navbera Pêşmerge û Hêzên Iraqê de bê tijîkirin."

Di warê siyasî de jî Serokê Herêma Kurdistanê dibêje, "Divê hemû hêz û aliyên Iraqî bizanin ku heta ku proseya siyasî rasterê nebe û aramî û seqamgiriya siyasî li welat cîgir nebe, terorîst dê zêdetir rewşê bikar bînin, lewma erkê pêşîne yê niştimanî yê hemû Iraqîyan e da ku zû nakokiyên siyasî derbas bikin û em hemû bi hev re ji bo berengarbûna teror û veğerandina aramî û seqamgiriya kar bikin." Hewlêr-KDP.info

Asayîşa Qamişlo Ofîsa Rûdawê ya li Rojavayê Kurdistanê girt

Asayîşa Qamişlo Ofîsa Rûdawê li Rojavayê Kurdistanê girt û 5 karmendên Rûdawê desteser kir.

Hêzeke asayîşa Qamişloyê bi ser ofîsa serekî ya Tora Medyayî ya Rûdawê ya Qamişlo de girt û asayîşê rêveberê ofîsê û 5 karmendên Rûdawê ku wê demê li ofîsê bûn, desteser kirin û ofîsê girtin.

Peyamnêra Rûdawê Vîvîyan Fetah ragihand, Rêveberê Ofîsa Kamişloyê yê Rûdawê Ferhad Sabdî, berpîrsê pêwendiyên ofîsê Huseyîn Osman, peyamnêr Barzan Ferman, hunermend Sefkan Orkêş, pêşkêşvan Nîdal Resûl û kameraman Ehmed Ecmo ku di dema serdegirtinê de li ofîsê bûn hatin desteser kirin.

Heta niha çarenivîsa tîma desteserkerî ya Tora Medyayî ya Rûdawê ne diyar e. rojevakurd.com

Iraq: Erkê Amerika li Iraqê nemaye

Şewirmendê ewlekariya niştimanî ya Iraqê Beha Erecî ragihand ku dawî bi pîwerdariya hêzên şerker yên hevpeymanîya cîhanî ya bi Serokatiya Amerîkayê li Iraqê de hatiye.

Erecî diyar kiriye ku di civîna dawî de li gel nunerên hêzên hevpeymanan bi pêşengiya Amerîkayê, nîqaş li ser vê mijarê hatiye kirin û hatiye diyarkirin ku dema pîwerdariya hêzên şerker yên hevpeymanî bi dawî hatiye û ji Iraqê vekêşiyane.

Weke tê zanîn ev demêke ku komên çekdar yên Iraqê ên ser bi Iranê gefa vê yekê dikin ku eger heta dawîya îsal hêzên han nevekêşin vê êrîşî ser wan bikin. rojevakurd.com

Mesrûr Barzanî û Kazimî çend mijarên girîng gotûbêj kirin

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî îro Çarşema 8.12.2021ê li Hewlêrê pêşwazî li Serokwezîrê Iraqê Mistefa Kazimî û şandek serbazî ya ligel wî kir.

Di civînê de, Serokwezîrê Herêma Kurdistanê bixêrhatina Serokwezîrê Iraqê û şanda pê re kir, dawî pêşhat û guhartinên Iraqê ji piştî serkeftina hilbijartinên Encûmena Nûneran hatin guftûgokirin û tekezî li girîngiya arambûna rewşa Iraqê, geşepêdana rewşa aborî û çareserkirina rîşeyî ya pirsgerêkên ku di navbera Herêma Kurdistanê û Hikûmeta federalî de mane hate kirin. Di mijareke din a civînê de, guftûgo derbarê êrîşên vê dawiyê ya terorîstên DAIŞê û girîngiya bihêztirkirina hewldan, karîna û hevahengiya di navbera Pêşmerge û artêşa Iraqê de hate kirin, ji bo bidawîkirina gef û metirsiyên DAIŞê.

Hewlêr-KDP.info

ENKS: Divê bînpêkirina mafê mirovan li rojavayê Kurdistanê bê sekinandin

Bi minasebeta Roja mafê Mirovan li Cihanê ENKSê daxûyanîyek ragihand û behsa bînpêkirina mafê mirovan ji aliyê PYDê û gurubên çekdarên ser bi Tîrkiye ve kir. ENKS di daxûyanîya xwe de dibêje: "Gelê Kurd ku di dîroka xwe de li ser destê rejîmên dewletên Kurdistan perçe kirine rastî çewsandinên netewî yên hovane hatine û ji mafên xwe yên netewî û mirovî yên herî bîngêhîn bêpar mane û li dijî wî şerên qirkirinê hatin meşandin. Li Sûriyê jî, gelê Sûriyê bi giştî rastî zor û zulmê ji aliyê rejîmên li pey hev hatine. Di salên şoreşa Sûriyê de jî, hemû pêkhatayên netewî û cvakî li ser destê rejîm û hêzên terorê rastî zulm û zordariyên zêde hatin û para gelê Kurd ji van zulm û zordariyê ya herî zêde bû."

Di berdewamiya daxûyanîyê de ENKS dibêje: "Xelkê Efrîn, Serê Kaniyê û Girê Sipî jî rastî bînpêkirinên hovane li ser destê grûpên çekdaran tîn, wek kuştin, revandin, koçberkirin, destdanîna ser mal û milkên welatiyan û proseya guhartina demografi."

Herwiha ENKSê bang li civaka navdewletî, Netewên Yekgirtî, rêxistinên mafên mirovan ên pêwendîdar û Tîrkiye dike, van bînpêkirinên Efrîn, Serê Kaniyê û Girê Sipî rawestînin û çekdaran ji van bajaran derxin, herwiha alîkariya welatiyan bikin da ku vegehin mal û milkên xwe û îdareya van bajaran radestê xelkê wan bike.

Herwiha ENKSê di daxûyanîya xwe de amaje bi kiryarên PYDê yên wekî revandin û biçekirina zarokan û girtina welatiyan û çalakvanên siyasî kir û daxwaz ji vê partiyê kir, girtî û zarokan serbest berde.

ENKS bang li Netewên Yekbûyî, rêxistinên mafên mirovan û welatên pêwendîdar dike ku kar bikin ji bo azadkirina bi hezaran girtiyan Sûrî di zîndan û girtîgehên rejîmê de bike.

rojvakurd.com

Nêçîrvan Barzanî û Kazimî têkoşîna li dijî DAIŞê gotûbêj kirin

Serok Nêçîrvan Barzanî û Serokwezîrê Iraqê Mistefa Kazimî tekez li ser wê yekê kirin ku hema-hengiya tam di navbera Pêşmerge û hêzên ewlehiyê yên Iraqê de hebe, bi taybetî li navçeyên ku valahiyeke ewlehiyê heye. Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî li gel Serokwezîrê Iraqê Mistefa Kazimî pêwendiyê telefonî pêk anî. Di peywendiyê de behsa zêdebûna êrîşên DAIŞê yên li dijî Pêşmerge û welatiyên sivîl yên vê dawiyê hat kirin. Kazimî jî tekez kir, ku ew piştevaniya hemû hewlên Pêşmerge di şerê li dijî terorê de dikin. Mistefa Kazimî tekez kir, ku divê hema-hengiya tam di navbera hêzên ewlekariya Iraqê û Pêşmerge de bê kirin, bi taybetî li navçeyên ku di navbera her du aliyan de valahiya ewlehiyê heye.

Kazimî amaje bi wê yekê jî kir, ku DAIŞ hem li ser Iraq û hem jî li ser

tevahiya navçeyê metirsî ye û got, divê komîteyên hevbeş ên hema-hengiyê yên ku ji aliyê artêşa Iraqê û Pêşmerge ve hatine avakirin, bîna aktîvkirin da ku bermahiyan terorê ji holê bîna rakirin. Serok Nêçîrvan

Barzanî herwiha eşkere kir ku hêzên ewlekariyê yên Herêma Kurdistanê ji bo asayîş û aramiya Herêma Kurdistanê û Iraqê ji bo her cure hevkarî û hema-hengiyê li gel hêzên Iraqê amade ne.

rojvakurd.com

RÊWÎTÎYA MINE KURDISTANÊ BONA KONGRÊYA DÎYASPORA KURDÊN CÎHANÊ

Bi rêveberîya û xasteka Serokê Kurdistanê Mesud Barzanî derbas kirina Kongrêya Revenda (Dîyaspora) Kurdên Cîhanê min ji aliyê nunerê Hokumeta Herêm dewatî istend û 2-ê meha çileya pêş ez ji bajarê Bakûyê ser Îstanbulêva 3-ê mehê berbangê gêhîştîme paytexta Heremê Kurdistanê bajarê Hewlêrê. Em ji aliyên nunerên Hokumeta Herêma Kurdistanê hatin pêşwazî kirin. Ew em birine hotêla xwaş û baş Ramada. Li hotêlê nunerên Kazakistanê Ezîzê Zîyo, Wezîrê Knyaz, Narîne Nadîrova, Barzanîyê Huseyn, Îbrahîmê Filît, Kirqizistanê Remezan Seyîdov, Avçiyê Mistefa, ji Rusîya Ezîzê Hesên, Îkbal Durre, Barzanîyê Elo, Hesênê Barî Tîtalê Kerem, Asîfka Qadir, Nadêjda Mîrzo, rastî hev hatin. Me rewşa hev pirsîyar kir û derbarê konferansê axaftin kir.

Hatîna brêz Serok Mesud Barzanî gelê salonê hemu rabûne ser pîya û cepikava pêşwazî kirin. Mêvan hemû runîştin vekirina Kongrêyê hat elam kirin û gilî dane

Serokê hêja Mesud Mistefa Barzanî. Serok Mesud Barzanî mêvana silav û xêrhatina wan kir û serkeftinê mêvanara xast.

Serok Mesud Barzanî gotarek di Konferansa Revenda Kurdî de

hevdiîn girin.

Agahî hat daîn wekî 6-12-2021-ê şanda hatine Kongrêyê wê herine Barzan ser merzelê Mele Mistefa Barzanî û Îdrîs Barzanîyê hertim zindî.

Sivetirê 6-ê mehê piştî nivro em gêhîştin Barzan. Mêvanê endamên Kongrêyê bi gul û sosinava merzelên şehîdan ziyaret kir û mêvanên hatî ser gorra Mele Mistefa Barzanî xasteka armanca dilên xwe hanîne ziman. Kar û xebatên Mele Mistefa Barzanîyê nemir bona gelên kurd û Kurdistanê bir anîn û hemu Şehîdên Kurdistanêra dua fatîhê xwandin. Rehma Xwedê hemu şehîdên kurd û Kurdistanêbe!

Em hemû endamên Kongrêyê spasdarî didine Serok Mesud Barzanî wekî ev Kongrê amade kirin û qewatîkirina Revenda (Dîyaspora) Kurdên Cîhanê hêz bigire, bişide, nav û dengê xwe bigihîne Cîhanê.

Her bijî Serok Mesud Barzanî, her bijî Kurd û Kurdistan.

Amadegir: Tahir Silêman

Wê rojê me li hotêlê cîhwar bun, rehetîya xwe dît û hevala me agahdar kirin wekî amade bibin siba 04-12-2021-a, seet 9-a hune li hotêla Şaratonê salona gewre beşdarî Kongrêyê bibin. Sivetirê em hatine salona Kongrê wê derbasbe, pir kes beşdar bibun ji 15-e dewletan nêzîkî 120- mêvan hatibun. Wusa jî ji Titkîyê, Îranê, Silêmanîyê, Begdayê pir mêvan hatibun dewatî kiin.

pêşkêş kir û ragihand, "Endamên Kongrêyê, ez pîrozbahîya germ li we hemuya dikim ku we biryar da li Paytexta Kurdistanê li Hewlêra xwaş kongrêya xwe derbas bikin. Hêvîdarim kongrêya we serkeftî be û bigihe armancên xwe. "Armanc ewe, Revenda Kurdî li derve were qewatîkirin, erkên wê bîna diyarkirin û hemû bi hev re hewl bidin xizmeta gelên xwe bikin. Em Revenda Kurdî li

Kongreya Dîasporayê (Revenda) û encama kongreyê...

Rêxistinek ava bû, ev rêxistina gelo rêxistina lobiye an rêxistinek dîaspora ya siwîl e, pir diyar nebû. Hîç şik tune ye ku lobî jî xebateke neteweyî, siwîl e. Lê di esil de siyasî ye.

Bi daxwaz û di pêşengiya Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî de demeke ji bona ku Dîasporaya (Revenda) Kurd lobiyeke xurt ava bike xebat li gelek welatên dinyayê didomand. Piştî ku li welatan xebata dîasporaya kurd encam da, li Hewlêrê "Kongreya Konfederalîzma Ravende Kurd", di 04-05.12.2021an de du rojan hat li dar xistin.

Kongre ya Dîasporayê, li Hewlêrê bi organîzasyonê gelek xurt û ser-rast û bi pergeleke baş hatibû amade kirin. Amadekariya kongreyê di pêşengiya Berageha Serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî de pêk hatibû. Du rojên kongreyê de jî hemû kar û xebatên kongreyê yên teknîkî ji aliyê Berageha Serokê Kurdistanê ve hat meşandin. Ez dikarim bibêjim ku beragehê di amadekarî û rêvebirina xwe ya teknîkî de tu kêmasiyek nekir. Berpirsiyar û xebatkarên Berageha Serokê Kurdistanê gelek jêhatî û fedekar bûn. Loma ez berpirsiyar û xebatkarên Berageha Serokê Kurdistanê pîroz dikim.

Kongreyê, di 04.12.2021an de dest pê kir. Ji 15 welatan şand (nûner) beşdarî kongreyê bibûn. Hej-mara şandên kongreyê 120 bûn. Di kongreyê de grûbek mêvan jî beşdarî kongreyê bûn. Ez jî wek mêvan ji Bakûrê Kurdistanê beşdarî kongreyê bûm.

Roja kongreyê dest pê kir, Serokê Kurdistanê Birêz Mesûd Barzanî, Serokwezîrê Kurdistanê Mesrûr Barzanî, Parêzgehê Hewlêrê, Serokê Giştî yê Partiya Sosyalîst Demokrat a Kurdistanê Xalo Hecî Mehmûd, Şemdeke fireh ya YNKê (Mele Bextiyar, Salar, Adnan Muftu û çend kesên din), berpirsên gelek partiyên siyasî yên Başûrê Kurdistanê beşdarî kongreyê bûn.

Dema ku Serokê Kurdistanê Birêz Mesûd Barzanî hat salonê, hemû beşdarên li salonê rabûn ser piyan û çepik lêdan. Ji Serokê Kurdistanê re pêşwaziyê gelek xurt nîşan dan.

Kongreya bi dirûşmeya ji şehîdên Kurdistanê re bi rêzgirtin û sirûta (merşa) neteweyî ya Kurd hat vekirin.

Parêzgehê Hewlêrê axivtin kir.

Piştî axivtina parêzgehê Hewlêrê Serokê Kurdistanê Birêz Mesûd Barzanî axevtineke kurt û lê gelek xurt û naverok dagirtî pêşkêş kir.

Serokê Kurdistanê Birêz Mesûd Barzanî ragihand: "Endamên Kongreyê, ez pîrozbahiya germ li we dikim ku we biryar da li Paytexta Kurdistanê li Hewlêrê dijminbezîna kongreya xwe girê bidin. Hêvîdar im kongreya we serkeftî be û bigihe armancên xwe.

"Armanc ew e, revenda Kurdî li derve were birkixistinkirin, erkên wê bên diyarkirin û hemû bi hev re hewl bidin xizmeta gelên xwe bikin. Em revenda Kurdî li derve bi samaneke neteweyî ya gelekî girîng dizanin. Hûn dikarin roleke mezin di piştevanîkirina li miletê xwe bikin. Hûn dikarin xwe birêk bixin û lobiyeke bihêz ava bikin û di hemû waran de roleke sereke ji bo doza gelê xwe yê rewşa bibînin."

"Em daxwazkar in, doza gelê Kurd li her perçeyêkê bi awayekî aştî û demokrasiyê bê çareserkirin. Şer ji bo çareserkirina pirsgrêkên gelê me

Serokê Kurdistanê hat kirin.

Piştî ku Serok Bqarzanî û mêvanên din salona kongreyê terk kirin, şand û mêvanên kongreyê filmekî zarokêkî êzîdî ku ji aliyê DAEŞê ve hatibû revandin temaşa hat kirin.

Bi baweriya min hewcedariyek bi filmî tune bû. Şandên Kongreyê dikarin li derve ew filma temaşa bikin. Temaşa film wext wenda kirin bû.

Roja yekem ji bona xebata guruban navber hat dayin ji bona kongreyê.

Hezar mixabin Grubên xebatê roja yekem xebata xwe neqedandin, li ser projeyên wan tu gengeşiyek nebû. Ew roj bi vî avayî derbas bû.

Roja yekem derfeta min bû ku di Telewîzyona Kurdistan24 û Kurdistan TVê de nêrînên xwe di derbarê kongreyê û armanca kongreyê û karên bîr kirin de anî ser zimên. Bi taybetî jî di vî karî giringiya pêşengiya Serokê Kurdistanê çiyê, min ew bi awayekî fireh diyar kir.

Hezar mixabin piştî ku Grubên Xebatê dest pê kir, roja yekemîn kongre nemeşiya. Di kongreyê de nûneran derfet nedît ku nêrînên xwe pêşkêş bikin.

***

Roja duyemîn ya kongreyê (05.12.2021) jî hemû wext heta saet 17.30yî vala derbas bû. Di vê seatê de dîwan teşkîl bû.

Rastî roja yekemîn çima dîwan ava nebû, kesî di derbarê vê mijarê de îzahatek nekir.

Heta ku di seat 17.30yî de kongre dest pê bike tevliheviyê mezin û nerehetiyê mezin hat holê. Lê di vê rewşê de kî/kê berpirsiyar bû, ne diyar bû.

Piştî ku dîwan ava bû, destûr bi awayekî hat gengeşî kirin û hat pejirandin.

Di pejirandina destûrê de navê kongreyê û xebata pêş hat guhertin. Kongre bû "Kongreya Konfederal ya Revenda Kurdistanê". Kongreyê bi navê "Kongreya Konfederal ya Revenda Kurd" dest pê kiribû. Serok Barzanî û hemû axevtevanan jî li ber vî navê axivtin kiribûn.

Piştî ku destûr hat pejirandin jî, tu gengeşî derbarê raman, xebat, xebatên gruban de pêk nehat. Di kongreyê de dengên nûneran ji derveyî gengeşiyê destûrê nehat bistîn.

Piştî ku destûr hat erê kirin, hilbijartina organê dest pê kir.

Gor baweriya min ji kongreyê armanc her çiqas lobiyeke xurt bû jî, ew encama pir diyar derneket holê.

Ji bona lobiyeke xurt bê ava kirin kongreya dîasporê hatibû li darxistin. Birêz Serokê Kurdistanê jî ev yeka gelek aşkere di axevtina xwe de diyar kir.

Rêxistinek ava bû, ev rêxistina gelo rêxistina lobiye an rêxistinek dîaspora ya siwîl e, pir diyar nebû. Hîç şik tune ye ku lobî jî xebateke neteweyî, siwîl e. Lê di esil de siyasî ye.

Min encama derketî holê wek avakirina lobiteyê nedît.

Hêvîdar im. Di nav xebatê ev kêmasî jî holê rabe.

Ez di roja duyemîn de bi Kevneseroka Federasyona Komeleyên Kurdistanê li Swêdê Şermîn Bozarslan û bi bûka Nadîr Nadîrov Narîn xanimê ve beşdarî bernameya Kurdistan TVê bûn. Gor baweriya min bernameyê baş bû.

Îbrahîm GUÇLU
Diyarbakîr, 10. 12. 2021

Mîr Dr. Kamîran Bedirxan, 43 Sal û Xwezîyek!

"Xwendin û nivîsandin: Xort bin, pîr bin, heçî nezan in divê, dest bi xwendin û nivîsandina zimanê xwe bikin; û ne bêjin qiweta min na gihe vî îşî; ez heq ji vî îşî der-nayênim. Tiştê ko zaroyên heft, heşt salî dikarin, xort û mirovên sere jî dikarin. Gerandina îş û karên me, heke ji destê me na ye; îş û karên me naçin serî, dawiya me di destê xelkê de perîşan bûne. Di Bêrûtê de dibistaneke kurdî heye; panzde mirov ketine vê medresê; di nav wan de xortên bîst salî û peyayên çel, çel û pênc salî hebûn. Ew di nav sê mehan de hîni xwendin û nivîsandinê bûn û îro Hawar û Ronahiyê dixwînin. Xebat şer e, te dest avêtê dibe rovî.."

Konê Reş

Mîr Dr. Kamîran Bedirxan/ Rojnameya (Roja Nû), hejmar 11, sal 1943

Erê.. Werin, em xwediyê van gotinan Mîr Dr. Kamîran Alî Bedirxan bibîr bînin.. Ev ê ku tev jiyana xwe ji Kurd û Kurdistanê re terxan kir; bi serketinên kurdan re geş dibû, bi têkçûnên wan re, xemgîn dibû û dilê wî dihat givaştin..

Wî ji Stenbolê destpê kir.. Bi Mecer Nowêl re li Kurdistanê bakur geriya.. Navê wî di lîsteya 150 kesî de, bidarvekirinê, ji rex kemalîstan ve hat derxistin.. Ji neçarî

digel bav û birayên xwe, xwe li mîrekên Berazan (Meqtelê/ Kobanî), girtin.. Li Almaniya xwendina xwe bir serî.. Li Beyrûtê rojnameya (Roja Nû) û (Stêr) weşandin.. Li Parîsê, di zanîngeha (Sorbonê) de zimanê kurdî parast.. Li Ewropa, nûneritiya şoreşa Barzanî kir.. Di lihevhatina 11ê Adara 1970î de, Barzanî jê xwest bibe cîgerê serok komara Îraqê, lê ew razî nebû, bi tenê xwest ku bibe mamosteyê zimanê Kurdî di dibistaneke çiyayê Şingalê de..

Dawî, ew di roja 04/12/1978an de, berî 43 salan, di koçberiyê de li Parîsê koça dawî kir.. Berî ku bimire, termê xwe kiribû diyarî ji fakultên bijîşkî re li Parîsê..! Anku ew bê gor e! Ew jî wek piraniya ap, bira û pismamên xwe di mişextî û zîvariyan de mir.. Xwendevano! Ku ez û te yekî wek Mîr Dr. Kamîran Bedirxan bi bîr neyînin, ma wê kî wî bibîr bîne..?! Miletê ku lehengên xwe jibîr bike, ew milet nexercê jiyane ye.. Xwezî peykerekî wî jî, di Parka Xwendinê de li bajarê Qamişlo bihata danîn.. Yezdanê mezin wî û tev lehengên kurd û Kurdistanê bi dilovaniya xwe şad bike..

Qamişlo 3/12/2021

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çîye? Ev **ave**.
Bu nêdir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

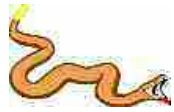
diran

Ev çîye? Ev dir**ane**.
Bu nêdir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çîye? Ev **agire**.
Bu nêdir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çîye? Ev **mare**.
Bu nêdir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev **bizine**.
Bu nêdir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çîye? Ev **balone**.
Bu nêdir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev **basane**.
Bu nêdir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev **otomobile**.
Bu nêdir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taç

Ev çîye? Ev **taçe**.
Bu nêdir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çîye? Ev **canîe**.
Bu nêdir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çîye# Ev **cûcîke**.
Bu nêdir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finçan

Ev çîye# Ev **finçane**.
Bu nêdir? Bu finçandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup

Çç

çav

Ev çîye? Ev **çave**.
Bu nêdir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çîye? Ev **çêleke**.
Bu nêdir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çîye? Ev **çaynîke**.
Bu nêdir? Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çîye? Ev **çakûçe**.
Bu nêdir? Bu çakicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd

defter

Ev çîye? Ev **deftere**.
Bu nêdir? Bu dəftərdır.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev **dare**.
Bu nêdir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

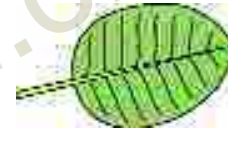
dest

Ev çîye? Ev **deste**.
Bu nêdir? Bu əldır.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev **dile**.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

belg

Ev çîye? Ev **belge**.
Bu nêdir? Bu yapraqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çîye? Ev **eloke**.
Bu nêdir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

ker

Ev çîye? Ev **kere**.
Bu nêdir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çîye? Ev **zebeşe**.
Bu nêdir? Bu qarpızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

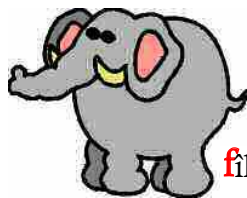
Ev çîye? Ev **êlege**.
Bu nêdir? Bu jiletidir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çîye? Ev **hêke**.
Bu nêdir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

fîl

Ev çîye? Ev **fîle**.
Bu nêdir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an ele-foant.

fîrok

Ev çîye? Ev **fîroke**.
Bu nêdir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

fînd

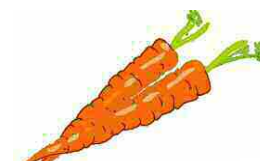
Ev çîye? Ev **fînde**.
Bu nêdir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çîye? Ev **zerafeye**.
Bu nêdir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

Gg

gizêr

Ev çîye? Ev **gizêre**.
Bu nêdir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.

gêzî

Ev çîye? Ev **gêziye**.
Bu nêdir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çîye? Ev **pêye**.
Bu nêdir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

kêr

Ev çîye? Ev **kêre**.
Bu nêdir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

gore

Ev çîye? Ev **goreye**.
Bu nêdir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

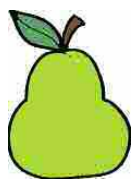
guh

Ev çîye? Ev **guhe**.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

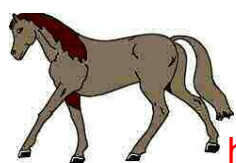
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

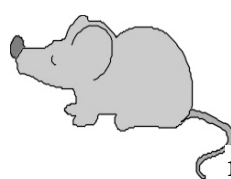
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu çiqdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gëmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

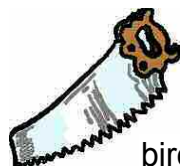
Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

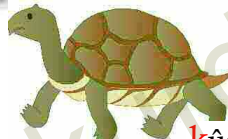
Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdir.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmor

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xəçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

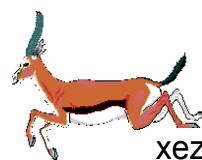
kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is a owl.

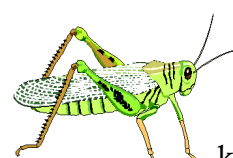
kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşiqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

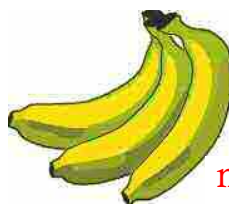
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî.

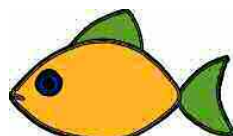
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çeyirtkêdir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reнге.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

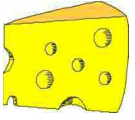
top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a bool.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyə? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

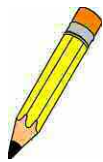
pîvaz

Ev çiyə? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyə? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyə? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

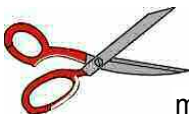

beq

Ev çiyə? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyə? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyə? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaşıcıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyə? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portaqaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

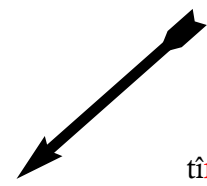
şêr

Ev çiyə? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

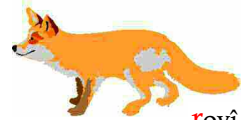
kêwrîşk

Ev çiyə? Ev kêwrîşke.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайца.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyə? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyə? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyə? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyə? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyə? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyə? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

Tt

tîr

Ev çiyə? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyə? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuqşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyə? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyə? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

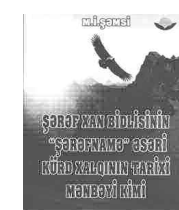
şîr

Ev çiyə? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

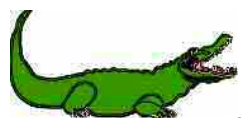
şûşe

Ev çiyə? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyə? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsağ

Ev çiyə? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyə? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyə? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyə? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyə? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ıldırımır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyə? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

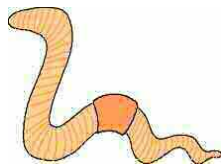
keVo

Ev çiyə? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyə? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyə? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyə? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyə? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

bivir

Ev çiyə? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

berçavik

Ev çiyə? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

werdek

wêne

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ewr

kew

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kəklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

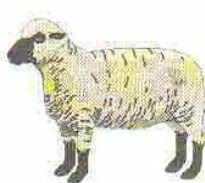
xanî

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendir.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

berx

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

heyve

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

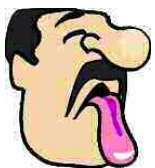

çiya

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

zengil

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

derzi

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

KURDÎ			Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
N b/s	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Аа	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, çeş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, fıtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirc hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, neví, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênsûs, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Ûü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

В Синджаре произошли столкновения

Вечером 12 декабря в езидском районе Синджар, расположенном в северной иракской провинции Ниневия, произошли столкновения между вооруженной группой, связанной с турецкой "Рабочей партией Курдистана" (РПК), и войсками иракской армии.

Контртеррористическая служба Иракского Курдистана сообщила, что сторонники "Отрядов сопротивления Синджара" (YBS) вступили в бой с иракскими войсками в районе Синун и подожгли иракский танк. Сообщается о ранении двух сторонников YBS.

По словам местного представителя "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Ездина Шамо, РПК собрали местных жителей, в основном женщин, чтобы те выразили протест против размещения в городе армейских сил.

Он отметил, что столкновения вызвали панику среди жителей Синуна и близлежащих районов.

Ранее сегодня YBS распорядились о закрытии в Синджаре всех иракских правительственных учреждений, за исключением полицейского управления. В ответ на это губернатор провинции отправил солдат.

kurdistan.ru

Барзани осудил теракт в Басре

Курдский лидер, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани осудил взрыв, совершенный 7 декабря в иракской провинции Басра, и в результате которого несколько человек были убиты и ранены.

Сообщается, что инцидент произошел возле больницы на перекрестке ас-Самуд в городе Басра, где взорвался начиненный взрывчаткой мотоцикл. Погибли четыре человека и еще четыре были ранены.

Согласно заявлению службы безопасности, жертвами стали пассажиры фургона, находившегося поблизости. Барзани осудил террористическое нападение, и выразил соболезнования семьям погибших и пожелал раненым скорейшего выздоровления.

kurdistan.ru

США ожидают увеличения числа атак поддерживаемых Ираном боевиков в Ираке

Готовясь к полному переходу от боевых функций к консультативным и учебным, американские силы в Ираке ожидают увеличения числа атак поддерживаемых Ираном шиитских ополченцев на свои военные базы в Ираке. Об этом заявил высокопоставленный командующий генерал Фрэнк Маккензи.

Согласно договоренности между Багдадом и Вашингтоном, 31 декабря - крайний срок вывода боевых сил США. В четверг, 9 декабря, Командование совместными операциями Ирака провело заключительную встречу с силами возглавляемой США Международной коалиции, чтобы завершить процедуры.

Главный командующий США на Ближнем Востоке генерал морской пехоты Фрэнк Маккензи сказал в интервью "Associated Press" в Пентагоне, что, несмотря на прекращение сил США на небоювую роль в Ираке, они по-прежнему будут оказывать поддержку с воздуха и другую военную помощь Ираку в борьбе с "Исламским государством" (ИГ).

Маккензи подчеркнул, что поддерживаемые Ираном шиитские ополчения, однако, хотят, чтобы все силы США покинули Ирак. Он добавил, что продолжающийся всплеск насилия может продолжиться до декабря, включая нападения на базы, где размещаются военные советники и инструкторы США.

"Они на самом деле хотят, чтобы все американские войска ушли, а все американские войска не собираются уходить, - сказал он, добавив, что в результате, это может спровоцировать ответную реакцию "ближе к концу месяца".

"Мы вышли из базы, в которой мы не нуждались, стало труднее добраться до нас. Но иракцы по-прежнему хотят, чтобы мы были там. Они все еще хотят присутствия, они все еще хотят сотрудничества", - сказал Маккензи. "Так что до тех пор, пока они этого хотят, и мы можем обоюдно согласиться, что это так - мы будем там".

Командующий также напомнил, что ИГ остается серьезной угрозой безопасности и стабильности Ирака, и иракцам нужны международные партнеры, которые помогли бы им предотвратить возрождение террористической группировки.

kurdistan.ru

Президент Курдистана и посол Франции обсудили политику Ирака и угрозу ИГ

5 декабря президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани принял посла Франции в Ираке Эрика Шевалье, чтобы обсудить последние политические события в Ираке и сохраняющуюся угрозу "Исламского Государства" (ИГ).

В пресс-релизе администрации президента Курдистана сказано, что стороны обменялись мнениями по "широкому кругу дискуссий по насущным вопросам, включая угрозу ИГИЛ и необходимость более тесного сотрудничества между иракскими силами и силами пешмерга".

Согласно пресс-релизу, курдский президент и посол Франции обсудили политические события в Ираке после выборов, подчеркнув необходимость создания правительства, которое сможет служить интересам всех иракцев.

Помимо отношений между Эрбилем и Багдадом, переговоры также были сосредото-

ны на ситуации с пандемией, проблеме курдских мигрантов на границах ЕС, положении сирийских беженцев и ВПЛ в Иракском Курдистане, и ситуации в области безопасности в районе Синджар провинции Ниневия.

Что касается быстрого роста численности атак ИГ в спорных районах, стороны согласились с тем, что продолжение военного сотрудничества между курдскими силами пешмерга и иракской армией

при поддержке возглавляемой США Международной коалиции необходимо для полной ликвидации террористической группировки.

Посол Шевалье подтвердил приверженность Франции поддержке Ирака и Курдистана в борьбе с ИГ. Ранее в этот же день ИГ опубликовало фотографии недавнего нападения на деревню Хыдыр-Джиджа, где террористы убили 13 солдат пешмерга и мирных жителей.

kurdistan.ru

В Эрбиле отметили 100-летие со дня первого театрального представления

Выступая в честь 100-летия первого театрального представления в Эрбиле, премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани заявил, что культуру, историю и трагические страницы истории курдской нации можно рассказывать миру через театр.

На специальном мероприятии, проведенном в столице Курдистана, премьер-министр напомнил, что первое театральное представление в Эрбиле, состоявшееся в 1921 году, было посвящено жизни Салахаддина Аюби, курдского мусульманского лидера, который начал свой путь из деревни Двини недалеко от Эрбиля, чтобы стать султаном Египта и Сирии в 12-м. веке.

"Важно упомянуть многочисленные случаи, когда театры сыграли значительную роль в продвижении патриотизма и защите законных прав народа Курдистана во время [курдских] революций", - сказал присутствующим премьер-министр Барзани.

"Региональное правительство Курдистана будет по-

прежнему привержено поддержке и развитию культурных проектов", - добавил он, пояснив, что его правительство считает, что параллельно с обширными работами по созданию сильной экономической инфраструктуры, необходимо также развивать культурные аспекты общества.

kurdistan.ru

Ганц: Армия обороны Израиля получила указание подготовиться к нападению на Иран

Министр обороны Израиля Бени Ганц проинформировал министра обороны США Ллойда Остина и госсекретаря США Энтони Блинкена о том, что Армия обороны Израиля получила указание подготовиться к нападению на Иран, сообщает Ynet. По мнению Израиля, Иран близок к получению ядерной бомбы.

В то же время Ганц подчеркнул, что и Вашингтон склонен к тому, чтобы "потерять терпение" в отношении Ирана.

Накануне Бени Ганц заявил, выступая на ежегодной конференции Израильско-американского совета (IAC) в Майами, что "только сообщив против Ирана, мы принесем мир на Ближний Восток". Он подчеркнул, что Израиль - единственная страна, которую Иран намерен уничтожить, и сейчас он планомерно делает все,

для осуществления своих намерений.

Напомним, около недели назад Энтони Блинкен заявил, что не испытывает оптимизма в отношении намерений Ирана вернуться к ядерному соглашению. При этом Блинкен подчеркнул, что выводы делать еще рано.

kurdistan.ru

Барзани и суннитские лидеры обсуждают проблемы формирования нового иракского правительства

7 декабря президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани принял лидера альянса "Аль-Азам" Хамиса аль-Ханджара, с которым обсудил политические события в Ираке, произошедшие после октябрьских парламентских выборов, уси-

лия по созданию нового правительства, а также проблемы, с которыми сталкивается этот процесс.

Согласно заявлению штаб-квартиры Барзани, высокопоставленные чиновники подчеркнули необходимость сотрудничества между всеми

сторонами для поддержания стабильности в стране.

В этот же день Барзани также приветствовал делегацию иракской коалиции "Такадум" во главе с Мохаммедом аль-Халбоуси.

В ходе этой встречи стороны обменялись мнениями по схожим темам, подчеркнув при этом необходимость формирования нового правительства, основанного на принципах подлинного партнерства, баланса и реформ. Во время встречи Халбоуси, который был спикером иракского парламента в течение последнего срока, выразил соболезнования в связи с гибелью бойцов пешмерга в результате недавних атак "Исламского государства" (ИГ). kurdistan.ru

Еще один курдский депутат парламента Турции пострадал за произнесение слова "Курдистан"

Парламент Турции наказал курдского депутата за то, что тот произнес слово "Курдистан" во время заседания.

Согласно сообщениям СМИ, 8 декабря депутат Нусреттин Макин от прокурдской "Народно-демократической партии" (НДП) выкрикнул: "Свободу Курдистану!" во время парламентских дебатов по законопроекту о бюджете на 2022 год.

Позднее турецкий парламента постановил, что депутат Мачин, представляющий юго-восточную курдскую провинцию Шанлыурфа, не будет допущен к участию в следующих трех сессиях законодательного собрания.

Это не первый раз, когда турецкий парламента подобным образом реагирует на это название.

Ранее в 2018 году курдский депутат Осман Байдемир был оштрафован на треть зарплаты за вопрос, выделило ли правительство какую-либо долю на сохранение, использование и улучшение курдского языка и языков меньшинств в предлагаемом законопроекте о бюджете.

Позже в том же году спикер парламента Турции Исмаил Кахраман пригрозил депутату Мерал Даниц от НДП, что ее исключат из парламента, если она снова назовет некоторые районы "курдскими провинциями".

Турция часто криминализирует курдскую идентичность, связывая этот вопрос с многолетней войной против "Рабочей партии Курдистана"

(РПК), которую Анкара считает террористической организацией.

В ноябре этого года министр обороны Турции Хулуси Акар заявил, что "Курдистана" не существует ни в Турции, ни где-либо еще в мире.

Тогда министерство пешмерга Иракского Курдистана отреагировало, назвав это заявление "удивительным" и напомнив, что недавно турецкий министр посещал Курдистан.

"Может ли он сказать нам, где было это место, которое он посетил, и как оно называется?", сказано в заявлении курдского министерства. "Менталитет отрицания нации и ее географии всегда вызывал напряженность и проблемы, и это ни к чему не приводило". kurdistan.ru

Турция заявила о "нейтрализации" 20 членов РПК

Турецкая армия "нейтрализовала" 20 боевиков "Рабочей партии Курдистана" (РПК) в Иракском Курдистане, заявил министр национальной

обороны Турции Хулуси Акар, выступая в пятницу, 10 декабря, в парламенте страны.

По его словам, 20 бойцов РПК были убиты в ходе операции, проведенной в ответ на предыдущее нападение РПК в Курдистане, в результате которого погибли три турецких солдата.

"В результате операций с земли и с воздуха, которые мы начали в координации с МИТ (Национальная разведывательная служба), были нейтрализованы 20 террористов, в том числе те, кто осуществил эту атаку", - сказал Акар.

Турецкий министр также пообещал, что операции против РПК продолжатся. Турция использует в официальных заявлениях термин "нейтрализованный", чтобы не уточнять, был ли противник убит или арестован. Власти Турции рассматривают РПК как террористическую организацию, и более трех десятилетий находятся с ней в вооруженном конфликте. kurdistan.ru

Президент: Курдистан привержен защите идей сосуществования и терпимости

Регион Курдистан привержен защите сосуществования, терпимости, а также справедливости для жертв геноцида в регионе и во всем мире, заявил в четверг, 9 декабря, президент Нечирван Барзани по случаю Международного дня жертв геноцида.

"В Международный день памяти и достоинства жертв преступлений геноцида мы чествуем жертв геноцида во всем мире. Мы подтверждаем нашу приверженность защите сосуществования и терпимости, поддержке справедливости для жертв и объединению усилий для предотвращения нового геноцида", - написал президент на своей официальной странице в Twitter.

9 декабря отмечается Международный день памяти и достоинства жертв преступлений геноцида и предотвращения этих преступлений, а также 73-я годовщина Конвенции 1948 года о предупреждении преступлений геноцида и наказании за него ("Конвенция о геноциде") - первый договор о правах человека, принятый Генеральной Ассамблеей. kurdistan.ru

Путин анонсировал визит президента Ирана в Россию

Возможный визит в Россию президента Ирана может произойти в начале следующего года, заявил президент РФ Владимир Путин.

"Говорили по иранской проблеме, я рассчитываю, что мое приглашение будет принято президентом Ирана и в начале следующего года он сможет посетить Россию с визитом", - сказал Путин на пресс-конференции по итогам переговоров с премьер-министром Греции Кириакосом Мицотакисом. kurdistan.ru

Ирак передал Ирану останки 55 солдат, погибших в войне 1980-88 годов

9 декабря иракские власти передали Ирану останки 55 солдат, погибших в войне 1980-88 годов между этими двумя странами. Останки были переданы во время церемонии, проведенной силами внутренней безопасности в провинции Хузестан на пограничном переходе Шаламча на юго-западе Ирана, сообщает агентство "Fars News Agency".

Во время восьмилетней войны между Ираком и Ираном в 1980-х годах было убито почти 500 000 солдат и мирных жителей, судьба многих людей до сих пор неизвестна.

Обе страны часто обмениваются останками своих солдат, погибших в войне 1980-88 годов.

В начале октября Международный комитет Красного Креста (МККК) заявил, что останки одиннадцати иракских солдат, а также 20 иранских солдат были репатриированы в их страны. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 03 (462) 8 - 14 декабря 2021-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Барзани и Садр провели телефонные переговоры

Президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани провел телефонный разговор с иракским шиитским религиозным и поли-

тическим деятелем Муктадой ас-Садром, чтобы обсудить последние политические события в стране.

Как сообщается в пресс-

релизе штаб-квартиры Барзани, в ходе обсуждения стороны обменялись мнениями о проблемах, с которыми сталкивается политический процесс в Ираке, подчеркнув необходимость продолжения диалога между всеми сторонами в усилиях по решению проблем и служению интересам всех иракцев.

Садр, который является лидером "Движения садристов", получившего большинство мест на октябрьских парламентских выборах, заявил ранее на этой неделе, что он добивается создания правительства национального большинства.

kurdistan.ru

Курдистан приветствует координацию с Багдадом в возвращении мигрантов из Беларуси

Премьер-министр Курдистана Масрур Барзани 8 декабря принял высокопоставленного чиновника Министерства иностранных дел Ирака, чтобы обсудить проблему мигрантов, застрявших на границах ЕС.

Премьер-министр Барзани и представитель МИД Ирака Низар Хаир-Аллах обсудили положение мигрантов, застрявших на границе между Беларусью и Польшей, высоко оценив координацию между Эрбилем и Багдадом в отношении успешного возвращения своих граждан.

Большое количество курдских граждан находятся среди мигрантов, застрявших на гра-

нице между Беларусью и Польшей, уже потеряв надежду войти в ЕС.

Региональное правительство Курдистана (КРГ) и

федеральное правительство Ирака смогли вернуть домой уже более 2700 граждан, согласившихся вылететь из Беларуси.

kurdistan.ru

Власти Великобритании и Курдистана обсудили кризис мигрантов

9 декабря премьер-министру Курдистана Масруру Барзани позвонила министр внутренних дел Соединенного Королевства Прити Пател, чтобы обсудить кризис курдских мигрантов на границах ЕС.

Согласно пресс-релизу канцелярии премьер-министра, курдский лидер "выразил обеспокоенность состоянием мигрантов на границе Беларуси и Польши, а также в Ла-Манше, подчеркнув важность оказания гуманитарной помощи в соответствии с международным правом".

Премьер-министр Барзани также заявил, что рост терроризма является одной из причин миг-

рации, и отметил важность сотрудничества между Великобританией, Францией, а также другими странами ЕС для решения проблемы мигрантов.

"Он также выразил желание Курдистана сотрудничать с федеральным правительством Ирака и европейскими странами для поощрения добровольного возвращения мигрантов", - говорится в сообщении.

В ходе переговоров стороны подчеркнули важность возбуждения судебных исков против преступных сетей, занимающихся незаконным ввозом мигрантов.

Глава МВД Великобритании также выразила соболезнования семьям павших солдат пешмерга и мирных жителей, погибших в результате последних атак "Исламского государства" (ИГ) в Иракском Курдистане.

К настоящему дню Региональное правительство Курдистана (КРГ) и федеральное правительство Ирака вернули домой более 2000 своих граждан, застрявших на границе между Беларусью и Польшей.

kurdistan.ru

Президент Курдистана поздравил нового канцлера Германии

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани 8 декабря направил поздравительное послание Олафу Шольцу, который был приведен к присяге в качестве нового канцлера Германии.

"Я тепло поздравляю нового федерального канцлера Олафа Шольца и его кабинет с избранием", - написал курдский президент в Twitter. "Мы благодарим Германию за поддержку Курдистана, мы желаем большего сотрудничества, еще более крепких отношений и взаимной поддержки".

Социал-демократ Олаф Шольц был приведен к присяге в качестве канцлера Германии в среду, 8 декабря, положив конец 16-летнему правлению Ангелы Меркель и основав свою трехстороннюю коалицию, которая обязалась стимулировать зеленые инвестиции и укреплять европейскую интеграцию.

63-летний Шольц, который ранее занимал пост вице-канцлера и министра финансов в коалиции с Меркель в течение последних четырех лет, получил большинство голосов от депутатов нижней палаты парламента.

kurdistan.ru

Шиитские партии выдвинули двух кандидатов на пост премьер-министра Ирака

Проиранские шиитские партии, протестовавшие против результатов парламентских выборов, и формировавшие Координационную структуру для совместных действий, имеют двух кандидатов на пост будущего премьер-министра Ирака, сообщил в субботу источник агентства "Shafaq News".

"Лидеры Координационной структуры во главе с бывшим премьер-министром Нури аль-Малики подошли ближе к формированию правительства, поскольку они привлекли более 101 победившего представителя", - сказал источник. По его словам, кандидатами стали Мухаммад ас-Сихуд и Асаад аль-Эйдани.

Источник также сообщил, что Координационная структура стремится оказать давление на победившее на выборах "Движение садристов" и смягчить его требования касательно формирования правительства национального большинства, предания виновных в коррупции суду, передачи оружия ополченцев государству и интеграции ополчения "Хашд аш-Шааби" в силы армии.

Федеральный суд, скорее всего, отложит свое решение по окончательным результатам октябрьских выборов до следующего четверга, "потому что ему нужно больше времени для изучения всех апелляций, поданных на основе документов и доказательств". По словам источника "Shafaq News", Координационная структура подчинится решению суда.

kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR SULEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soyaq

S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица

С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar

mərkəzində yığılıb səhifələnilib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500